DARBININKAS

Vol. LXXIV, Nr. 40
Spalio - October 20, 1989

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

NYT spalio 5 paskelbė žinomo sindikuoto žurnalisto William Safire antrą straipsnį Baltijos valstybių reikalu. Jame jis pavaizduoja latvių nuotaikas prieš antrą Liaudies fronto suvažiavimą. Čia nurodoma, kad latviai sieksią nepriklausomybės ir kad jų negąsdina galimas sovietų karinis įsikišimas.

Sovietinės Estijos Aukšč. taryba suspendavo rinkimų įstatymo nuostatus, suvaržančius ne estų tautybės gyventojų rinkimų teises, bet paliko apribojimą kandidatam į respublikos organus (turi būti išgyvenę renkamoj apygardoj 5 ir Estijoj 10 m.), tol, kol bus priimtas pilietybės įstatymas.

NYT korespondentas Bill Keller spalio 8 paskelbė straipsnį apie Latvijos Liaudies fronto antrą suvažiavimą. Frontas paskelbė sieksiąs įgyvendinti nepriklausomybę per 5 metus, jei Sov. S-gos valdžioj išsilaikytų Gorbačiovas. Pereinamuoju laikotarpiu Latvija pasiliks Sąjungos sudėty. Frontas taip pat pažadėjo suteikti visiems krašto gyventojam pilietybę. Pereinamuoju laiktarpiu Latvijai turi būti suteikta pilna autonomija, iš Latvijos turi pasitraukti sovietų kariuomenė ir saugumo policija turi pereiti į latvių rankas. 3/4 latvių ir 1/4 svetimšalių pritaria latvijos nepriklausomybei.

Prezidentas George Bush numato prašyti kongresą paskirti Lenkijos ūkinei paramai dar 200 mil. dol.

Per nepavykusį sukilimą Panamos diktatoriui gen. Noriegai nuversti 10 sukilėlių žuvo ir 21 buvo sužeistas. 27 sukilėliai buvo paimti į nelaisvę.

Jugoslavijos min. pirmininkas Ante Markevic pareiškė sieksiąs įgyvendinti daugpartinę valdymosi sistemą didėjančiom ūkinėm ir politinėm problemom nugalėti.

Apie 150,000 Izraelio žydų pasirašė prezidentui George Bush peticiją, prašančią paleisti iš kalėjimo už šnipinėjimą Izraeliui nuteisto JAV piliečio Jonathan Pollard žmoną.

Popiežius Jonas Paulius II paragino Sov. S-gos prezidentą Gorbačiovą legalizuoti 1946 m. Stalino prie Stačiatikių Bažnyčios prijungtą Ukrainos katalikų Bažnyčią.

Izraelio ministerių kabinetas atmetė Egipto prezidento Hosni Mubarak pasiūlytą planą Izraelio okupuotose arabų žemėse gyvenančių palestiniečių atstovam išrinkti.

Lenkija paskelbė smulkų Lenkijos ūkio pertvarkymo planą laisvos rinkos ūkinei sistemai įgyvendinti. Planas įspėja, kad persitvarkant būsią bankrotų ir atsirasią bedarbių, bet buvo pažadėta mokėti bedarbiam pašalpas.

J.T. visumos susirinkimas, tik Izraeliui ir JAV balsuojant prieš, priėmė rezoliuciją, pasmerkiančią Izraelį už jo vykdomą palestiniečių priespaudos politiką.

Sov. S-ga pasiūlė praplėsti Pasaulio teismo Hagoj teises, padarant jo sprendimus privalomus besiginčijančiom pusėm.

Argentinos prezidentas Carlos Saul Menem dovanojo bausmes 200 už žmogaus teisių pažeidimus nuteistiem karininkam.

PABALTIJO EKONOMINIS BENDRADARBIAVIMAS

— Siekiama sudaryti bendrą Baltijos kraštų rinką —

Panevėžys (LIC) — Šių metų rugsėjo 8 Panevėžyje įvyko tarprespublikinis pasitarimas dėl tiesioginių ekonominių ryšių vystymo, dėl prekybos plėtimo ir Baltijos rinkos formavimo prielaidų. Pasitarimą organizavo Baltijos taryba, kurią sudaro Lietuvos persitvarkyno Sąjūdis, Estijos ir Latvijos liaudies frontų atstovai. Panevėžyje šalia Sąjūdžio seimo tarybos atstovų dalyvavo ir Lietuvos TSR Ministrų tarybos, plano komiteto, finansų, prekybos ministerijų atstovai, Mokslų Akademijos darbuotojai bei Vilniaus universiteto dėstytojai, jų tarpe Sąjūdžio Seimo tarybos narys prof. K. Antanavičius, Sąjūdžio atsakingasis sekretorius ir Baltijos tarybos narys V. Čepaitis, LPS seimo tarybos narė ir LTSR Ministrų tarybos pirmininko pavaduotoja prof. K. Prunskienė, Ministrų tarybos ekonominio skyriaus vedėja P. Jasevičienė, Lietuvos Valstybinio plano komiteto pirmininko pav. B. Karnila. Atitinkamos delegacijos atstovavo Estijai ir Latvijai.

Pateikiame priimto komunikato tekstą, gautą iš Sąjūdžio Informacijos agentūros Vilniuje.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybinių ir visuomeninių organizacijų pasitarimo ekonominio bendradarbiavimo ir Baltijos rinkos įsteigimo klausimais

KOMUNIKATAS

Lietuvos, Latvijos ir Estijos perėjimas nuo 1990 m. prie ekonominio savarankiškumo ir diegiamos reformos ekonominių santykių sferoje sudaro palankias sąlygas horizontalių ekonominių santykių formavimuisi tarp Baltijos respublikų.

Geopolitinė padėtis, vienodas gamybinių jėgų išsivystimo lygis ir panaši gamybinė struktūra rodo tarprespublikinės ekonominės integracijos, gilinimo naudą.

Remiantis įstatymais: Latvijos — "Apie Latvijos TSR ekonominį savarankiškumą" (1989.06.27), Lietuvos — "Apie Lietuvos TSR ekonominio savarankiškumo pagrindus" (1989.05.18.), Estijos TSR ūkiskaitos pagrindai" (1989.05.18).

ir siekiant padidinti respublikų socialinio-ekonominio vystymosi stabilumą pasitarimas mano, kad būtina:

1. Užtikrinti įstatymų leidybos suderinamumą valstybiniame Baltijos respublikų ekonomikos reguliavime;

2. Siekti Baltijos respublikų vieningų veiksmų išoriniuose ryšiuose tiek Sąjungos tiek ir užsienio rinkoje. Ypatingos situacijos susidarymo atveju numatyti tarpusavio pagalbos veiksmus;

3. Formuojant ūkinius mechanizmus ir įstatyminius aktus, numatyti jų suderinimo galimybes, kad būtų sudarytos palankios sąlygos horizontalių ryšių tarp Baltijos respublikų plėtojimui. Tuo tikslu sudaryti konsultacines grupes atskirų problemų ir teisinių santykių tyrimui;

4. Nuo 1990 m. vystyti bendradarbiavimą, gilinant ir plečiant tarprespublikinį darbo pasidalijimą ir plėsti integraciją, remiantis lygiateisiškumo, lygiapartnerystės ir abipusės naudos principais tam, kad nuo 1993 m. būtų sudaryta Baltijos rinka.

5. Baltijos rinkos tikslas — gamybinių sąlygų sureguliavimas, integruoto ekonominio komplekso sudarymas Baltijos respublikose ir išorinės ekonominės veiklos koordinacija. Bendras tikslas — Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonių gerbūvio kėlimas ir socialinė pažanga.

Baltijos rinkos suformavimas numatomas dviem etapais: pirmame etape iki 1993 m. pagrindinis tikslas yra tarpvyriausybinių susitarimų dėl Baltijos respublikų gamybos ir prekybos ekonominių ir juridinių sąlygų suartinimo sudarymas. Antro etapo tikslas — vieningo integruojančio mechanizmo, santy-

(nukelta į 2 psl.)

LIETUVOS LIAUDIES DEPUTATŲ PROTESTAS

(**Vilnius.** 1989 spalio 2 (LIC)— *Šiandien TSRS Aukščiausiosios Tarybos sesijos metu Lietuvos liaudies deputatas prof. Bronius Genzelis, Michailui Gorbačiovui įteikė grupės liaudies deputatų nuo Lietuvos TSR pareiškimą. Šį pareiškimą pasirašė 40 TSRS liaudies deputatų iš Lietuvos. Minėtą pareiškimą atsisakė pasirašyti LKP Vilniaus miesto pirmasis sekretorius Kęstutis Zaleckas. Pateikiame pareiškimą, kurį iš Vilniaus perdavė Sąjūdžio Informacijos agentūra.*

LIETUVOS LIAUDIES DEPUTATŲ PAREIŠKIMAS

1989 m. rugpjūčio 27 d. centrinėje sąjunginėje spaudoje o taip pat beveik visuose šalies laikraščiuose paskelbtas TSKP CK Pareiškimas "Dėl padėties Tarybinio Pabaltijo respublikose", dėl kurio turinio, susiklosčiusios politinės padėties Pabaltijyje interpretavimo, charakterio ir paties pareiškimo tono mes reiškiame kategorišką protestą.

1. Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautų nacionalinė savimonė nėra reiškinys, atsiradęs staiga ir be pagrindo. Ji buvo veiksnys, lėmęs politinių mūsų tautų gyvenimą ir carizmo metais, sąlygojo trijų šalių valstybingumo susigrąžinimą arba sukūrimą 1918 metais, valstybingumo, kurį Tarybų Rusija besąlygiškai pripažino 1920 metų vasario 2 d. sutartimi su Estija, 1920 metų liepos 12 d. — su Lietuva ir 1920 metų rugpjūčio 20 d. — su Latvija. Šiose sutartyse be kita ko pareiškiama, kad "Tarybų Rusija visiems laikams atsisako bet kokių pretenzijų" į šių trijų šalių teritorijas.

Mūsų tautų nacionalinė savimonė nesumažėjo, o tik įgavo kitas saviraiškos formas vokiečių okupacijos, stalininio teroro bei vėlesniais etapais.

Tvirta valia gyventi nepriklausomai, be pašalinio diktato, ir toliau lieka šių dienų politinio proceso Pabaltijyje esmė.

2. "Pareiškimas" nutyli, kad pilnateisių Tautų Sąjungos narių Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimas į TSRS sudėtį buvo neteisėtas aktas, pažeidžiantis ir tarptautines ir tarpvalstybines sutartis. Mūsų šalys buvo okupuotos karine jėga. Okupacijos ir teroro sąlygomis buvo suorganizuoti neteisėti rinkimai ir priimti Seimo nutarimai, kurių juridinės galios nepripažino nė viena demokratinė pasaulio šalis.

3. "Pareiškimas" dezinformuoja visuomenės numonę Tarybų Sąjungoje apie politinio

(nukelta į 2 psl.)

RELIGIJOS FILOSOFIJOS STUDIJŲ SAVAITĖ LIETUVOJE

(New Yorkas, 1989 rugsėjo 19. LIC). Pirmoji religijos filosofijos studijų savaitė įvyks lapkričio mėn. Lietuvoje, praneša Lietuvių Informacijos Centras. Numatyta programą lapkričio 11-18 — Marijampolėje, Vilniuje ir Kaune — rengia Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras (kultūrinių ir mokslinių ryšių su užsienyje gyvenančiais lietuviais įstaiga prie atkurto Vytauto Didžiojo universiteto Kaune), Lietuvos filosofų draugijos religijos filosofijos klubas ir Lietuvos kompozitorių sąjungos muzikologų sekcija.

Pasak rengėjų, "šių studijų savaitės svarbiausias tikslas — žadinti dvasinį atsinaujinimą, puoselėti glaudesnį jungtį su Europos kultūra. Tarp kitų gvildenamų problemų, norėtume apsvarstyti galimą Katalikų Mokslų Akademijos atkūrimą, Kauno Vytauto didžiojo Universiteto filosofijos — teologijos fakulteto veiklos gaires".

Užsienio svečiai, galintys duoti pranešimus, yra kviečiami susirišti su rengėjais. Pranešimai bus atspausdinti, todėl rengėjai pageidauja prelegantų juos turėti su savimi, o temos pavadinimą kuo skubiau atsiųsti Daliai Marijai Stančienei, Viršuliškių 71-60, 232056 Vilnius, tel. 41-36-23, arba perduoti faksu į Sąjūdžio informacinę agentūrą Vilniuje (fakso nr. 22-48-90), nurodant, kad tai Religijos filosofijos savaitei. Bilietus į Lietuvą ir atgal pasirūpina patys. Rengėjai aprūpina prelegentus nakvyne, maistu ir dienpinigiais.

(LIC)

Vilniuje prie Sąjūdžio būstinės nešamas plakatas apie Lietuvos likimą. Panašūs plakatai pasirodo beveik kiekvieną dieną prie katedros, mitingo metu įvairiose aikštėse. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

SUGRĮŽO IR PANEVĖŽIO TREMTINIŲ KŪNAI

Rugsėjo 18 vakare, į Panevėžio aerodromą suplaukė tūkstantinė minia sutikti transporto lėktuvo YAK-42, kuris specialiu skridimu turėjo atvežti tremtinių panevėžiečių palaikus. Šalia asfaltinio perono išsirikiavo vainikais papuoštos mašinos, gėlių puokštės ir dešimties tūkstančių žmonių minia.

Po ilgo laukimo pasirodo lėktuvas ir leidžiasi Panevėžio aerodrome. Orkestras užgroja gedulingą maršą, minia surimtėja. Lėktuvui nutūpus, iškraunamas skausmo ir kančios krovinys.

Lėktuvo kapitonas — lietuvis R. Užmiškis sakėsi skridęs 6000 su viršum kilometrų, kuriuos atliko per 11 skridimo valandų, su trimis nusileidimais. Tremtinių kūnai atvežti iš Irkutsko ir Krasnojarsko sričių. Be lėktuvo įgulos dar skrido 80 žmonių grupė, daugelis buvusių tremtinių, kurie žinojo kapinių vietoves ir savo giminių bei pažįstamų kapus. Grupei vadovavo gydytoja Réda Tatorienė, pati buvusi tremtinė. Ji pareiškė *Tiesos* korespondentei, kad Sibiro įstaigos buvusios gana draugiškos, visur padėjusios. Ši grupė buvo viena iš laimingesnių, nes visi nuvykę surado tai, ko ieškojo, t.y. savo giminių kapus. Kitiems, girdi, buvo sunkiau, nes Bratsko jūra ir vykdomos didelės statybos daug kur kapines yra visai sunaikinusios.

Gydytoja Tatorienė pasakoja ir apie senelės palaikų ieškoti vykusį anūką, kuris būdamas trejų metukų buvo išvežtas į Sibirą; senelės kapo ieškojęs pagal motinos atpasakojimą. Galop ir pats atsiminė, bevaikščiodamas po taigą, kaip senelis nešė kryžių pastatyti ant senelės kapo. Tą kryžių, išstovėjusį Sibiro taigoje 30 metų, jis parsivežė namo kartu su senelių kaulais.

Vienoje taigoje kapinės išnyko, tik stovi užrašas, kad čia palaidoti 177 broliai lietuviai. "Tik nuotrauką galėjom padaryti, viskas įšalę" — pasakoja Tatorienė.

Kalbos, giesmės ir maldos tą vakarą užsitęsė iki vidurnakčio. Patekėjęs mėnulis nušvietė išrikiuotus karstus, vėliavas ir minią žmonių, kuri ilgai nesiskirstė, giedojo giesmes ir meldėsi.

Laidojimo išlaidas padengė Panevėžio miesto vykdomasis komitetas, o karstus pagamino miesto įmonės, kad Panevėžio tremtiniai, pagal savo paskutinę valią, atsigultų tėviškės žemėje.

J. Š.

IVYKIAI LIETUVOJE

— **Šalčininkuose** įvyko rinkėjų susitikimas su deputatais A. Buraču, A. Čekuoliu. K. Motieka ir M. Laurinkumi rugsėjo 16. Susirinkimas priėmė rezoliuciją, kuri smerkia neteisėtus deputatų veiksmus ir pareiškė nepasitikėjimą partijos rajono antrajam sekretoriui Č. Visockiui ir pareikalavo, kad vyriausybė sudarytų specialią komisiją ištirti susidariusiai padėčiai Šalčininkų rajone.

— **Klaipėdoje** veikia mokykla tik moterims. Joje vakarais studijuoja 25 moterys iki 35 metų amžiaus. Pirmaisiais metais jos mokysis lietuvių kalbos, istorijos ir svetimų kalbų. Vėliau susipažins su estetikos, etikos, literatūros meno istorijos ir psichologijos pagrindais. Mokslas metams kainuoja 1000 rublių. Kandidatės buvo atrinktos konkurso keliu.

— **Lietuvos liaudies meistrai** šią vasarą pakvietė anykštėnus į didelę šventę — Jono Biliūno kelio atidarymą. Eidamas iš tėvų namų į Anykščius, mažasis mokinukas Jonukas praeidavo penkis upelius, pažymėtus penkiais koplytstulpiais su šventų Jonų skulptūrėlėmis.

— **Lietuvoje išleistas** Rašytojų sąjungos žurnalas rusų kalba *Vilnius*, kuris pirmiau vadinosi *Litva literaturnaja*. Žurnalo uždavinys — supažindinti rusiškai skaitančius su lietuvių literatūra. Žurnale bus spausdinama ir užsienyje gyvenančių lietuvių rašytojų kūryba. Ypač bus supažindinta su Lietuvos istorija. Jau buvo supažindinti apie slaptuosius 1939 m. protokolus. Boriso Pasternako gyvenimo draugė Olga Ivinskaja atidavė savo atsiminimus *Vilniaus* žurnalui.

Šią vasarą Palangoje žmonės rinkosi prie Baltijos jūros, rankom susikibę sudarė grandinę, tuo simbolizuodami, kad nori jūrą išgelbėti, kuri užteršta ir pamažu miršta.
Nuotr. Viktoro Kapočiaus

LIETUVOS LIAUDIES DEPUTATŲ PROTESTAS

(atkelta iš 1 psl.)

proceso Pabaltijo šalyse charakterį ir formas, kalba apie "isteriją", prievartą, "lozungų piršimą", priešiškumą įsikūrusiems pas mus kitų tautų žmonėms. 1989 metų rugpjūčio 23-sios dienos "Baltijos kelio" demonstracijoje gyvoje žmonių grandinėje nuo Vilniaus iki Talino stovėjo du milijonai žmonių, tarp kurių buvo rusai, baltarusiai, ukrainiečiai, lenkai ir žydai. Visi jie buvo sutikti gėlėmis ir plojimais. Stambiausia demonstracija praėjo organizuotai, be incidentų, parodė tvirtą visų mūsų gyventojų ryžtą.

4. "Pareiškime" esama tiesioginių grąsinimų Latvijai, Lietuvai ir Estijai. "Pabaltijo tautų likimui gręsia rimtas pavojus. Žmonės turi žinoti į kokią bedugnę juos stumia nacionalistų lyderiai. (...) Padariniai galėtų būti tautoms katastrofiški. Galėtų iškilti klausimas dėl paties jo gyvybingumo". "Pareiškimo" autoriai užsimena netgi apie kažkokias "bėdas", kurios gali "ištikti" mūsų šalių vaikus.

Mes turime teisę paklausti, ką turi galvoje panašių pareiškimų autoriai? Naujos represijos? Tą mes jau patyrėme savo kailiu, kiekvienas šeštas pabaltijietis. Rezultatai žinomi.

I. "Pabaltijo mazgas" gali būti atmegztas tik tiesioginių derybų tarp suinteresuotų šalių keliu, lygybės, tarptautinių teisės normų laikymosi sąlygomis, atsisakant jėgos panaudojimo ar grąsinimo ją panaudoti.

II. Derybų objektu gali būti šalis dominantys klausimai: sutarčių esmė, forma ir veikimo terminai, Tarybinių Ginkluotųjų pajėgų, dislokuotų mūsų žemėje, kiekis, kokybė, statusas ir vieta, tokios dislokacijos trukmė, Baltijos uostų, o taip pat ryšių linijų naudojimo abipusės teisės ir privilegijos, prekybiniai, finansiniai, humanitariniai ir visi kiti aspektai.

III. Liaudies deputatai neįgalioti, o šiuo metu Lietuvoje ir nėra struktūrų, įgaliotų vesti derybas vienu svarbiausiuoju klausimu: savarankiškumas, ar savarankiškumo atsisakymas.

Tai gali nuspręsti tik mūsų tauta tiesioginio referendumo keliu. Mes įsitikinę, kad ji balsuos už tikrai draugišką Tarybų Sąjungai variantą. Tai būtų teisinga, naudinga ir gera visiems.

Mus sieja ne tik ekonomika ir geografija — mus sieja bendras istorinis sielvartas ir bendras siekis padaryti pasaulį, o ypač Rytų Europą, vieta, kur galima gyventi garbingai.

Siūlome šį Pareiškimą paskelbti sąjunginėje spaudoje kaip pirmą žingsnį sprendžiant Pabaltijo problemas, siekiant sukurti palankų klimatą, atitinkantį viešumo klimatui TSR Sąjungoje, tokį reikalingą tikros demokratijos procesui.

TSRS liaudies deputatai:

K. Antanavičius, E. Bičkauskas, J. Bredikis, A. Buračas, A. Čekuolis, V. Čepas, S. Geda, B. Genzelis, R. Gudaitis, J. Juzeliūnas, G. Kakaras, G. Konopliovas, E. Klumbys, S. Kudarauskas, S. Kupliauskienė, A. Lajus, V. Landsbergis, M. Laurinkus, V. Laurušas, J. Marcinkevičius, M. Martinaitis, N. Medvedevas, A. Mickis, O. Mitalienė, K. Motieka, J. Olekas, R. Ozolas, A. Smailys, V. Statulevičius, V. Tomkus, Z. Vaišvila, V. Velikonis. S. Kašauskas, K. Uoka, E. Vilkas, M. Visakavičius, G. Baravykas, M. Stakvilevičius, Z. Šlyčytė, A. Jočas.

Savaitės įvykiai

Vengrijos nepaprastas komunistų partijos kongresas nutarė panaikinti komunistų partiją ir persiorganizuoti į Socialistų partiją. Partija taip pat nutarė atsisakyti doktrininio marksizmo ir įgyvendinti Europos stiliaus demokratinį socializmą. Partijos vadu buvo išrinktas liberalus komunistų partijos vadas Rizzo Nyers.

Sovietinės Ukrainos naujasis partijos sekretorius Vladimir A. Ivaško pažadėjo nutraukti oficialų Sąjūdžio Ruch persekiojimą, jei Sąjūdis nereikalaus atsiskyrimo nuo Sov. S-gos. Jis taip pat pareiškė, kad yra persvarstoma Ukrainos katalikų Bažnyčios reikalai.

Kinija pareiškė savo nepasitenkinimą ir apgailestavimą, kad Nobelio taikos premija buvo paskirta Tibeto Dalai Lamai.

Rytų Vokietijai minint savo gyvavimo 40 m. sukaktį, jos didžiuose miestuose, kaip Rytų Berlyne, Leipzige, Dresdene ir kitur įvyko didelės gyventojų demonstracijos už laisvę ir demokratiją. Rytų Berlyne susidūrus su policija vienas buvo užmuštas, keliolika sužeista ir eilė buvo areštuota. Kituose miestuose policija demonstracijas sekė, bet neįsikišo.

Sovietinio Azerbaidžano Liaudies frontas nutarė nutraukti traukinių susisiekimo į Armeniją boikotą.

Latvijos Liaudies fronto kongrese dalyvavo Estijos, Lietuvos, Armenijos, Azerbaidžano, Gruzijos, Ukrainos, Baltagudijos sąjūdžių ir kelių Sov. S-gos miestų atstovai.

JAV apkaltino Sov. S-gą, kad jos kariniai patarėjai tebeveikia ir toliau Afganistane, kur jie prižiūri, saugo ir šaudo Skud raketas į Afganistano partizanų bazes.

Sov. S-gos Aukšč. taryba priėmė įstatymą, suteikiantį darbininkam teisę streikuoti, bet uždraudžiantį vykdyti streikus transporto, civilinės aviacijos, susižinojimo, energijos ir gynybos įmonėse ir visur ten, kur streikai sudarytų pavojų žmonių gyvybei ir sveikatai.

Baltijos kelias — parlamentarinis

Lietuvos klausimą, kaip ir kitų dviejų Baltijos valstybių, būtina spręsti, su tuo visi sutinka. Mes siūlome jį išspręsti taikiu, parlamentiniu keliu. Mes suprantame, kad ant kortos pastatytas Tarybų Sąjungos prestižas ir orumas. Pabaltijo klausimo išsprendimas demokratiniu keliu būtų pats didžiausias pokarinio meto TSRS indėlis į esminį tarptautinio klimato pagerinimą, ryžtingas postūmis į naują jo būtį.

Mes pažymime, kad pirmas žingsnis šia kryptimi jau daromas:dienotvarkėje yra trijų mūsų respublikų ekonominis savarankiškumas. Tikime, kad TSRS vyriausybė ir Liaudies deputatai ryžtingai užkirs kelią Centro biurokratijos bandymams paralyžuoti šį reikalą išlygų ir pusinių priemonių sistema.

Yra ir kitų požymių, bylojančių apie tai, jog Pabaltijo klausimo svarbą ir gilumą, jo tarptautinį charakterį pradeda suprasti ir Maskvoje ir platieji TSRS gyventojų sluoksniai.

Mes Lietuvos liaudies deputatai, palaikydami kasdieninį tvirtą ryšį su mūsų šalių gyventojais, turėdami galvoje, kad šiuo metu nėra kitų demokratiniu būdu išrinktų Lietuvos respublikos atstovų, pareiškiame:

JAV numato pasikviesti į Washingtoną Egipto irIzraeliožs. reikalų ministerius ir atgaivinti taikos derybas tarp Izraelio ir palestiniečių.

Kinijos komunistų partija paskelbė, kad Deng Xiaoping įpėdiniu būsiąs komunistų partijos gen. sekretorius Jiang Zemin.

Nobelio medicinos premija buvo paskirta dviem Kalifornijos universiteto mokslininkam dr. K. Michael Bishop ir dr. Harold E. Varing už jų darbus žmogaus genų srity. Dėl jos paskyrimo protestą pareiškė prancūzų mokslininkas dr. Dominique Stehelin, parodydamas, kad tokį darbą jis anksčiau įvykdęs kaip amerikiečiai.

PABALTIJO EKONOMINIS BENDRADARBIAVIMAS

(atkelta iš 1 psl.)

kiuose su kitomis sąjunginėmis respublikomis ir kitomis šalimis, sudarymas;

5. Darbų, formuojant Baltijos rinką, koordinavimui sudaryti tarpvyriausybinę komisiją;

7. Ateity, iki Baltijos rinkos sudarymo, kasmet sudarinėti trišalius vyriausybinius susitarimus dėl ekonominio bendradarbiavimo;

Būtų tikslinga 1990 metų susitarimo projektą paruošti iki 1989 lapkričio 1 d.

8. Tarpvyriausybinių susitarimų rėmuose vykdyti ekonominį bendradarbiavimą šiomis kryptimis;

8.1 Kuro-energetika (energosistemų vystymas, energoresursų, ekonomija),

8.2 Pramonė, statyba, statybinių medžiagų gamyba, transportas ir ryšiai (žemės ūkio technikos, nemaisto produktų gamyba, kooperacija, tarprespublikiniai resursų mainai, transporto valdymo reformos koordinacija),

8.3 Žuvų ūkis (šelfo ekonominės zonos nustatymas, šelfo statuso nustatymas, gyvų šelfo, resursų paskirstymas, bendradarbiavimas tiriant ekosistemų ir gyvų resursų būklę, jų valdymas desplotuojant).

8.4 Agropramoninis kompleksas (selekcija, gyvulininkystė, sėklininkystė, perdirbančių šalių technologija, maisto prekių asortimentas).

8.5 Prekyba (prekių gamybos koordinacija, asortimentinės politikos įgyvendinimas, komercinės veiklos plėtimas, didmeninės prekybos vaidmens kėlimas, abipusiai naudingų prekių mainų didinimas, bendrų mugių rengimas).

8.6 Užsienio ekonominiai ryšiai (Informacinių sistemų integracija, prekybinių gamybinių asociacijų, palatų ir banko įstaigų steigimas, importo politikos koordinacija, dėl užsienio ekonominių ryšių įstatymo kūrimas, bendrų prekybos atstovybių sudarymas.

8.7 Mokslinis technologinis bendradarbiavimas (bendros mokslinės ir technologinės programos, standartai, patentai, techninis išsilavinimas, integracija, informacinės sistemos).

8.8 Ekologija (aplinkos būklės nustatymas, žmogaus ekologija, oro ir vandens apsauga).

8.9 Socialinės sferos vystymas (Išsilavinimas, sveikatos apsauga, kultūra, socialinis aprūpinimas, mokslinis kadrų ruošimas).

9. Iki 1989 spalio 1 d. pagal aukščiau išvardintas kryptis sudaryti tarprespublikines darbo grupes atitinkamų sutarties paragrafų ruošimui, remiantis, bendrais Baltijos rinkos principais (1-5 punktai).

10. Prašyti Lietuvos atstovus paruošti pasitarimo medžiagą publikacijai rinkinio pavidalu.

ĮVYKIAI LIETUVOJE

— **Lietuvoje** dabar gyvena 260,000 lenkų, apytikriai tai 7 nuošimčiai visų respublikos gyventojų. Veikia 92 lenkiškos mokyklos. Jau 36 metus leidžiamas Vilniuje laikraštis lenkų kalba. Kasdien per radiją informuojama apie lenkų gyvenimą, o sekmadieniais transliuojamos televizijos laidos lenkų kalba.

— **Okupuotoje Lietuvoje** lankėsi vyriausios politinės valdybos viršininkas generolas A. Lizičevas, kuris susitiko su Komunistų partijos centro komiteto vadais. Pasitarime dalyvavo ir Pabaltijo karinės apygardos kariuomenės vadas gen. F. Kuzminas ir politinės valdybos viršininkas gen. O. Zinčenka.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S, St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

QUEENS COLLISION. KRIS-DEE CORP. D/B/A. Expert auto body works. Ducco Painting. Welding. Frames straightened. Fiber glass work, 131-13 Hillside Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418. John R. Chicavich. 718 441 - 6666. 24 Hours towing 718 657 - 3086.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753 - 7232.

NEW YORK – NEW JERSEY – Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WNWK 105.9 FM.Romas Kezys 217 - 25 54th Ave. Bayside, N.Y. 11364, Tel. 718 -229 - 9134 arba 718 - 428 - 4552.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK – "Lietuvos Atsiminimai", pirmadieniais nuo 8 iki 9 v.v. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programos, vedamos anglų kalba iš tos pačios stoties, taip pat pirmadieniais girdimos nuo 7:30 iki 8 v.v. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

LITHUANIA 700 YEARS
(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviam, naudojantiem tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 18 dol. Persiuntimas — 2 dol.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — — GAUSI PARODŲ SALĖ

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Editorial Office 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year $20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207
ISSN 0011-6637

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Mūsų kultūriniai rūpesčiai

Sakoma, kad reikia gyventi girioje, įaugti į girią, kad suprastum ir pamiltum ją. Lengva atskleisti delną ir kalbėti pilkus žodžius, kurie neišreiškia girios problemos.

Taip ir visame mūsų lietuviškame kultūriniame gyvenime. Mūsų istorija taip susidėstė, kad krašto kultūriniai reikalai atsirėmė į sulenkėjusią bajoriją, kuri nutolo ir nubyrėjo nuo lietuvių tautos. Lietuviškas buvo tik kaimas, bet jis gyveno uždarą liaudies kultūros amžių. Buvo primityvu, paprasta ir dora, bet nebuvo didesnio polėkio, nes to niekas nesuprato.

Ir dabar mūsų svarbiausia gyvenimo išraiška turėtų būti kultūrinė, bet ji nėra, nes mes nesupratome jos, neturime net ilgesio jai. Mum yra savus organizacinis, visuomeninis gyvenimas. Čia šiaip taip išlaikome savas organizacijas, sukuriame naujas, ypač tokias, kurios išreiškia mūsų materialinį pajėgumą. Mes visada gerbiame turtinguosius. Dar šiaip taip pagerbiame pagrindinius visuomenininkus, dvasiškius. Tuo ir baigiasi šis sąrašas.

Bet visai nematome, kad mūsų tarpe gyvena ir dirba kultūrininkai. Dažniausiai jie yra kuklesni žmonės, ir jų ekonominis pajėgumas yra kuklus, tai tokie yra nustumiami tolyn tolyn.

Tautos, kurioms teko kovoti dėl savo šviesesnės ateities, kaip tik pirmiausia organizavo kultūrinėje plotmėje — savas rašytojas, savas dailininkas, savas kompozitorius ir t.t. Tas viskas grįžo į tautą ir tautai davė stiprybės išlaikyti savo identiškumą, o nenubyrėti į svetimųjų krepšį. Tokie lenkai praeitame amžiuje buvo suorganizavę plačią draugiją lenkiškam menui ugdyti. Jie surengdavo parodas, išpirkdavo visus paveikslus ir juos padalindavo tom organizacijom, tom vietom, kur lankėsi lenkai. Lenkas iš pat mažens pamatė savo tapybą ir ją pamėgo.

Ar būtų galima tokia organizacija lietuvių tarpe? Tikriausiai ne, nes tuoj atsakytų — tai dailininkų reikalai, tegu jie organizuojasi. Tose lenkų meno ugdymo organizacijose tik keli buvo dailininkai, o kiti — nedailininkai. Tokia Krokuvos draugija turėjo 40,000 narių, kurie mokėjo atitinkamą metinį mokęsti dailei išlaikyti.

Ateina žinios, kad New Yorko apygardos dailės parodos, rengtos vasario mėnesį, jau nebebus rengiamos. Tai esą dailininkų reikalas, o dailininkai nėra pajėgūs surengti. Tai vėl užpučiama lietuviška žvakelė kultūrinėje tamsoje.

Kviečiame dabar eilę menininkų iš Lietuvos. Atvyks solistai, chorai, ansambliai. Jau keli lankėsi. Džiaugėmės, ašarą šluostėm, bet ir čia dar reikia didesnės pagarbos savai kultūrai, savam kūrėjui. Kaip gali jaustis lietuvis rašytojas, kai štai atvažiuoja iš Lietuvos aktorius ir atsiveža Gogolio veikalą? Tai atsitinka tik dėl to, kad mokame nusilenkti svetimiems, o nemokame pagerbti savuosius kūrėjus. Gal jis ir gerai vaidino, bet lieka didelė gėda, kad nematome savų autorių!

Įžengs į sceną dainininkai. Gal jie susipras ir išbrauks tarptautinį repertuarą. Amerikos lietuviai turi geriausias progas girdėti pasaulines pajėgas dainuojant itališkas, vokiškas dainas, operų ištraukas, bet jie beveik neturi progos išgirsti savų kompozitorių kūrybą.

Besirūpinančius lietuviškos kultūros reikalais tai tiesiog žlugdyti žlugdo toks nuosmūkis, tokia nepagarba savai lietuviškai kultūrai, savam kūrėjui.

Atvyksta lietuviai rašytojai iš Lietuvos, ar mes juos sutinkame šiltai, su reikiamu respektu? Ar mes skaitome jų knygas? Ar mes skaitome čia gyvenančių rašytojų veikalus? Ar mūsų organizacijos net specifinės kultūriniams reikalams sukurtos, rūpinasi tuo? O ne, to nematome, nes nesame susigyvenę su kultūriniais reikalais, nes centrinės mūsų organizacijos pasiima kur kas lengvesnius visuomeninius darbus, nei savo lietuvišką kultūrą puoselėti.

Rugsėjo 28 suėjo lygiai metai nuo paskutinio stalinistų teroro okupuotoje Lietuvoje. Nedidelė tai sukaktis, bet — ji mum reikšminga.

Pernai tą dieną vilniečiai ir sostinės svečiai turėjo progos paragauti guminių "bananų" skonį. Priedų gavo ir ašarinių dujų.

Nulėmė atgimimo raidą

Esu tų įvykių tiesioginis dalyvis, todėl ir noriu pasidalinti praeities prisiminimais. Juk tos kelios 1988-jų metų dienos tikrai

PASKUTINĖS ŽIAURIAI MALŠINTOS DEMONSTRACIJOS VILNIUJE

VALDAS ANELAUSKAS

įeis į istoriją, kaip ryškesnis puslapis kovos dėl Lietuvos laisvės. Rugsėjo 28 - 29 dienų įvykiai labai daug kuo nulėmė tolimesnę tautinio atgimimo raidą.

Man kaip Lietuvos Laisvės Lygos tautinės tarybos nariui teko būti tos demonstracijos iniciatorių tarpe. Reikia pripažinti, pradžioje net pasisakiau prieš tokia akciją, motyvuodamas tuo, kad po grandiozinio mitingo Vingio parke, įvykusio rugpjūčio 23, vargu buvo tikslinga ruošti antrą panašų mitingą, nes buvo praėjęs tik mėnuo. Pasirodo, kad klydau.

Nutarė eiti į konfliktą

Lietuvos Laisvės Lygos Taryba savo posėdyje rugsėjo 15 nutarė geriau eiti į konfliktą su antidemokratiškais įstatymais, nors jie ir yra galingi. Todėl iš anksto informavo Vilniaus miesto Lenino rajono Vykdomąjį Komitetą apie numatomą rengti mitingą.

Šį pranešimą Lygos vardu pasirašė tik jos atstovai: Teodora Každailienė, Romaldas Ragaišis, Eugenijus Krukovskis ir Algimantas Andreika.

Rugsėjo 23-čią Lietuvos žmogaus teisių gynėjai šventė pirmąją ryškią pergalę. Tą dieną geležinkelio stotyje iškilmingai sutikome ką tik paleistus iš kalėjimo pirmuosius politinius kalinius: brolius Tarasevičius (dabar jie abu gyvena Santa Monica, CA), ir Ričardą Andrijauską. Po šių sutiktuvių susirinkome pasitarti T. Každailienės bute. Mes buvome keletas neseniai susikūrusio Tarptautinės žmogaus teisių asociacijos Lietuvos skyriaus narių. To skyriaus sekretorė ir buvo mūsų buto šeimininkė T. Každailienė.

Saugumas atsiuntė mašiną

Ten bebūnant, netikėtai pasigirdo skambutis. Atidarę duris, išvydome aiškiai kagebistinės išvaizdos vyruką. Jis gana mandagiai kreipėsi į mus, pavadindamas mus "draugais" ir pasiūlė trumpai su juo pavažiuoti. Mašina čia pat stovinti lauke. Iš tiesų, gatvėje stovėjo baltos spalvos "Volga" su vairuotoju.

Ką bedarysi, — susėdom į tą valdišką automobilį, ir greitai jau buvome prie Lenino rajono vykdomojo komiteto. Nedelsiant mums buvo suteikta audiencija pas patį komiteto pirmininką.

Be jo kabinete dar buvo keletas neaiškių asmenų, ne vykdomojo komiteto tarnautojų. Mūsų pokalbis iš pat pradžių gavo ironišką stilių. Aiškiai matėsi, ko jie nori iš mūsų. Mes tuoj davėm suprasti, kad nebus jokių kompromisų. Pirmininkas išvedžiojo, kas gi ta jūsų lyga, jos niekas nepripažįsta. Jam atsakiau: "Jeigu valdžia mūsų nepripažįsta, tai mes to ir nenorime. Gink Dieve, priešingai, tai nereiškia, kad Lygos nėra. Mes gal nepripažįstame jų vykdomojo komiteto, bet štai sėdime ir gaištame laiką tuščiai diskutuodami".

Iki nemalonaus pasimatymo

Matydami, kad pirmininkas nesiruošia baigti, todėl mes pakilome, pasakėme "Iki pasimatymo" ir pasukome durų link. Draugas pirmininkas tik bamtelėjo: "Iki...nemalonaus".

Ką gi — iki nemalonaus... Atgal teko žingsniuoti pėstiems. Jei būtume nusileidę, aišku, "Volga" būtų mus parvežusi iki pat durų.

Taigi, visi taškai ant "i" jau buvo sudėti. Valdžia pasakė savo "ne", mes dar kartą pakartojome savąjį "taip". Visi pasilikome prie savo pozicijų. Pirmininkas prie durų dar pasakė: "Mes mitingą draudžiame, jeigu kas — kaltinkite save"!

Kviečia į mitingą Gedimino aikštėje

Beliko laukti 28-tos — Molotovo-Ribbentropo pakto vieno iš slaptųjų protokolų pasirašymo dienos. Lygos aktyvistai mieste klijavo atsišaukimus ir kvietė į mitingą Gedimino aikštėje.

Taip besirengiant, trumpam milicijos buvo sulaikytas A. Andreika. Mitingo išvakarėse į prokuratūrą iškvietė A. Terlecką, V. Boguši, taip pat ir visus asmenis, kurie pasirašė pranešimą valdžiai. Kai kas nuėjo, kai kas griežtai atsisakė. Pavyzdžiui, Teodorą Každailienę ketino prievarta nuvesti, tačiau nepavyko.

Įvykiai prasideda

Pirmieji įvykiai prasidėjo rugsėjo 27-tos vakare. Žmogaus teisių asociacijos Lietuvos skyrius tą vakarą pilnoje sudėtyje vedė derybas su Sąjūdžio iniciatyvine grupe Dailininkų namuose. Svarstėme klausimą, kaip išvaduoti politinius kalinius. Kai išėjome iš ten, aplink gatvėje, krūmuose knibždėte knibždėjo KGB agentų.

Nuskubėjome prie katedros. Girdėjome, kad ten kažkas neramaus vyksta.

Prie katedros kolonų, kur stovėjo LLI stendas su skelbimu, matėsi nemaža žmonių minia. Taip pat matėsi ir milicijos stambios pajėgos.

Areštavo dvi moteris

Prisiartinus greitai paaiškėjo, jog milicininkai, vadovaujami MVD pulkininko Rainio, ką tik areštavo dvi pagyvenusias moteris, kurios, grįždamos iš vakarinių pamaldų bažnyčioje, buvo

(nukelta į 4 psl.)

Birželio 25 vysk. Paulius Baltakis, OFM, pašventino Vasario 16-tos gimnazijos koplyčią. Šventinimo iškilmėse dalyvavę iš k.: prel. Antanas Bunga, kun. Edis Putrimas, kun. Fr. Škėrys, evangelikų kapelionas, kalba prie mikrofono

VINCAS KUDIRKA

VIRŠININKAI 14

Tikras kurstytojas tai štai šita raštinė. Kalbėkime atvirai. Ar tamstai rodosi, šitie susirinkę žmonės jau nėra tokie gudrūs, nei patys negali suprast, kaip juos raštinė skriaudžia, begėdiškai lupa? Ką mąsto grįždamas iš raštinės toks neturtėlis, kuris jau tris dienas čion vaikščioja ir ne tik kad savo reikalo neatlieka, bet neturi laimės išgirst iš pono raštininko jokio atsakymo, ir tik dėl to, kad neturėjo iš ko raštininkui pasigerint. Tamsta, ponas viršininke, žinoma, to nežinai, — baigė tokiu pabrėžiamu balsu, kad klausytojas gerai suprato...

— Taip ir aš numanau, kad jie čia "ima".

— Taigi, — traukė toliau Svarūnas, — tikras kurstytojas pati raštinė. Kam mane renka? Pasitiki, kad aš jų neskriausiu ir įvesiu raštinėje tvarką. Jie, mane rinkdami, žiūri savo naudos, o ne mano.

— Na, taip, taip, žinoma. Vienok aš turiu gubernatoriaus įsakymą rinkt kitą vaitą. Susimildamas tamsta paliepk valstiečiams rinkt kitą kandidatą!

— Man tai padaryt nesunku, tik netikiu, kad manęs klausytų, jeigu paties viršininko neklauso, — atsakė Svarūnas ir, išėjęs laukan, pasakė žmonėms:

— Ponas viršininkas mane prašė pasakyt jums, kad rinktumėt kitą kandidatą.

Pasakęs pasitraukė, o Kruglodurovas vėl ragino rinkt kitą vaitą ir pridūrė, kad Svarūnui, rinkdami jį, tik duobę kasą. Gerai buvo viršininkas pamokytas, kaip ir ką turi daryt. Bandė paeiliui visus patarimus, o pagaliau turėjo pasilikęs "administracines priemones", kurias jau net buvo priminęs Svarūnui. Paraginus, du vyruku nutvėrė Raibutį už pažastų ir išvedė priešais šaukdami:

— Štai šitą mes renkame į vaitus!

O kiti atsiliepia:

— Judu jį renkate, judu ir algą jam mokėsite: piemens vaitu nereikia!

Rinkikai su savo kandidatu ūmai išnyko, bet jau nesilaikydami už pažastų.

Tuo tarpu išnešė puodynes, išėmė grebšelį su gilutėmis ir telkė mest, kaip paprastai daroma, renkant balsus. Valsčius atsisakė, o Spirgučių Antaura, pasisėmęs saują slyvų ir rodydamas jas, tarė:

— Kad ponas viršininkas mus šitokių užkviestų, tai noriai eitume visi.

— Kruglodurovas mato, kad iš to nieko nebus ir kad iš jo pradeda tyčiotis, todėl liepė nunešt puodynes atgal ir laukė, kas bus toliau. Bet jau pradėjo nerimt, nes buvo žymu, kad žmonės pyksta ir gali kartais padaryt, ko jis visai nesitiki. Valsčius pats nutraukė tą neramią valandą:

— Mes žinome, ponas viršininke, kas dirba, kad mes negalime turėt kokio norime vaito. Tai raštininko Pstrumskio darbas! Jis nori, kad vaitas daugiau nemokėtų, vos tik ranka pasirašyt, o mes tokio vaito nenorime. Jau mes seniai tarėmės prašyt jus, kad mums duotumėte kita raštininką, tik iki šiol to nepadarėme, tikėdamiesi, kad naujas vaitas padarys raštinėje naują tvarką ir susiieškos gerą raštininką. O dabar mes, pone viršininke, labai jus meldžiame tuojau, šiandien atstatyt Pstrumskį.

— Kuo gi Pstrumskis taip nusikalto? — klausia Kruglodurovas, nusiminęs ir jausdamas, kad duotų jam pamokymų gali neužtekt, netikėtoms sąlygoms atsiradus.

Nupasakojo Kruglodurovui, kad Pstrumskis lupa valsčių, reikalaudamas už kiekvieną raštinės darbą didelių pinigų, rinkdamas iš valsčiaus per daug mokesčių ir t.t. Valsčiaus vardu kalbėjo prakilnesnieji vyrai, antai Spirgučių Antaura, Audikų Brazys, Poškakaimio Laužaitis ir Bobrausių Papartis. Brazys tuoj parodė viršininkui laiškelį, raginantį mokesčius nešt:

"...raštinės, teismo, vaito ir kitiems reikalams".

— Kas tai tie "kiti reikalai"? — traukia Brazys. — Apie kokius mokesčius čia kalbama?

— Ar knygose taipgi įrašyta? — klausia Kruglodurovas ir pradeda vartyt knygas. Neranda. Braziui parodžius, kur reikia ieškoti, atranda tokį pat įrašą ir ima Pstrumskį neva barti prie visų.

Valstiečiai buvo jau tiek įerzinti ir taipgi pasiryžo varyti savo iki galo, kaip ir viršininkas. Pareikalavo, kad Pstrumskis pats prieš save parašytų nuo valsčiaus prašymą gubernatoriui. Pstrumskiui rašyt savo nenaudai tai jau per didelis nusižeminimas. Nesutiko.

— Tu esi valsčiaus raštininkas, tai turi išpildyt tą mūsų reikalavimą! — prispyrė.

Pstrumskis turėjo išbėgt. Tada vertė rašyt antrąjį raštininką, Takūną. Jis atsisakė, nes nesąs čia patvirtintu raštininku.

— Jei negali atlikt, kas reikia, tai šelauk! Ko čia užimi kitiems vietą? Daug yra mūsų vaikinų, kurie į tavo vietą tiks!

Reikėjo rašyt patiems, bet tą dalyką atidėjo rytojui, tuo tarpu prašė viršininką, kad tuoj atstatytų Pstrumskį ir pradėtų tardyt jo šunybes tam tyčia sušauktame valsčiaus susirinkime. Kruglodurovas atsakė dabar negalįs palikt raštinės be raštininko ir vaito, o šiaip padarysiąs viską, ko prašo. Tąsyk surašė susirinkimo protokolą, ir valsčius pareikalavo kopijos su viršininko parašu, pridurdamas, kad kitaip nė vienas nepasirašys protokolo . Kruglodurovas turėjo tai padaryt.

Tik vėlai vakare pasibaigė tas garsus susirinkimas, kokio nesitikėjo nė vienas Pstrumskio bičiulis; jame pasirodė, kad jau ir valstiečiai ima suprast savo teises ir kad tų teisių negali laužyt nė apskrities viršininkas, eidamas tiesos keliu — gal jas apeit tik šuntakiais, nes su tais dar žmonės nepasipažįsta.

Pasibaigus susirinkimui, Kruglodurovas jau neužėjo pas Pstrumskį "pasilsėt", o tiesiai nudūlino pėsčias pas kordono karininką netoli nuo raštinės. Taip ir manė visi, kad jau pas Pstrumskį neužeis. Bet kur tau! Kaip tik visi išsiskirstė ir gerai sutemo, neiškentė neužėjęs. Čia Pstrumskis su visa savo šeimyna puolė Kruglodurovui į kojas, šaukdami:

— Nepražudyk, ponas viršininke, nepražudyk!

Raitėsi žemėje, iki viršininkas suramino:

— Pažiūrėsiu, pažiūrėsiu!

Tada Pstrumskienė pakilusi nubėgo atnešt gardžių skystymėlių. Kruglodurovas iš pradžių purtėsi negersiąs, bet bardamas Pstrumskį pajuto, kad gerklė išdžiūvusi, ir neiškentė neišgėręs. Paskui nereikėjo nė verst.

Tą vakarą džiaugėsi valstiečiai, įbauginę savo ponus ir tikėdami greit su jais apsidirbsią. Antaurą, Brazį, Laužaitį ir Papartį net ant rankų nešiojo. Vienok matėme, kad ir jų priešininkai raštinėje nepasiliko be vilties.

Svarūnui vis rūpėjo Kruglodurovo pasakymas, kad "Svarūnui, rinkdami į vaitus, tik duobę kasą". Būdamas sykį Naupilėje, užėjo pas viršininką ir paklausė, ką tai reiškia.

— Prieš tamstą yra paduotas didelis skundas ir tamstos vardu atsiųsti uždrausti lietuviški laikraščiai.

(Bus daugiau)

IŠ VISUR

— **JAV LB Krašto valdybos Švietimo tarybos knygyne** yra ir religinio turinio knygų: Kun. K. Žemaičio *Mano pirmoji komunija*, Kun. dr. P. Cieliešiaus *Ką mes tikime?*, Kun. dr. J. Gutausko *Krikščionybė Lietuvoje*, Ses. O. Mikailaitės *Esame Dievo šeima* ir *Pratimai religiniais klausimais*, Kun. A. Saulaičio *Tikybos taku*. Šias knygas lengvomis sąlygomis galima įsigyti kreipiantis adresu: JAV LB Švietimo taryba, 2711 West 71st St., Chicago, Ill. 60629. Nemažas kiekis šių knygų buvo pasiųstas kun. K. Pugevičiaus vadovaujamai Religinei Šalpai ir Putnamo seselėms, dalinimui iš Lietuvos atvykstantiems. Chicagoje lankantis Arvydui ir Laimai Juozaičiams, buvo sutarta išsiųsti anksčiau minėtų knygų į Lietuvą.

— **Julijonos Bakanauskaitės-Eidukonienės sūnus** Jonas Eidukonis, gyvenantis Vilniuje, nori ką nors sužinoti apie savo dėdes Karolį, Vaclovą ir Antaną Bakanauskus, kilusius iš Varėnos apskr., Molių km., ir apie savo tėvo Lauryno (Raulo) Eidukonio gimines Feliksą Eidukonį, Mariją ir Juzė Eidukonytes, kilusius iš Varėnos apskr., Bartelių km. Visi jie iš Lietuvos išvyko prieš II-jį pasaulinį karą. Bakanauskai gyveno New Yorke. Prašomi atsiliepti jų vaikai, jie patys, giminės ir pažįstami šiuo adresu: Vytautas Skuodis, 7053 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629.

— **Pennsylvanijos valstijos** lėšomis išlaikomame Anthracite Heritage muziejuje, Scrantone, Pa., lapkričio 19 inž. Vytautas Šliupas yra muziejaus kviestas skaityti paskaitą apie savo tėvą aušrininką dr. Joną Šliūpą, kuris ilgai gyveno ir dirbo tame mieste. Jo paskaita bus papvairinta sienine parodėle, vaizduojančia dr. Jono Šliupo gyvenimą — fotografijos, laiškai, raštai, rankraščiai, dokumentai, straipsniai, jo leistos ar rašytos knygos ir kt. Po paskaitos Scranton, Pa., ta parodėlė bus pervežta į Chicagą ir bus išstatyta Lietuvių Centre, Lemont, Ill., per šeštąjį mokslo ir kūrybos simpoziumą lapkričio 22-26.

VISOKERIOPA STIPRYBĖ KELIAUJANT

HENRIKAS BAJALIS

Šią vasarą, keliaudami Californijoje, aplankėme kaimyninę Oregon valstiją. Ši valstija priklauso prie Auksinių Vakarų vietovės su California, Nevada ir Washington. Noras pamatyti šį kraštą buvo seniai, nes atvykus į Ameriką girdėjome, kad gamtos gražumas primena Lietuvą. Neapsivylėme. Oregon yra Pacifiko stebuklingas kraštas su sostine Salem ir didžiausiu miestu Portland. Gražūs laukai, ūkiai, trobesiai, miškai. Teikė džiaugsmą, seniausi raudonmedžiai, išlikę Oregon ir Californijoje. Visą dieną važiavome per mišką, primenantį Lietuvą. O koks puikus oras, kuris šalia maisto ir judesių taip reikalingas žmogaus gyvybei ir sveikatai. Šioje valstijoje radome ir dvasinių galių stiprintoją — Mariją, kurios garbinimas primena Lietuvą.

Rytinėje dalyje Portland yra The Grotto vietovė — Marijos garbei atvirame ore, katedra su parkais, religinėmis skulptūromis, fontanais ir panoramos vaizdai. 2,500 žydinčių gėlių sodas, aplinkumoje su ežeru, yra nepaprastas grožis vasarą. Šventovė yra atidaryta visus metus. Yra įdomi jos atsiradimo istorija.

Prieš šešis dešimtmečius tėvas Ambrose Mayer, kunigas, ordeno tarnaujančio Marijos garbei, atvyko į Portland, Oregon su svajonėmis ir pažadais. Kai jis buvo vaikas, jo mamytė gimdė jam sesutę ir buvo prie mirties. Vaikas ašarodamas nubėgo į bažnyčią Our Lady of Sorrows Kitchner, Ontario, Canada, ir meldė Mariją, kad išgelbėtų motinos gyvybę. Pažadėjo, jei gyvybė bus išgelbėta, jis savo gyvenimą pašvęs Dievui. Motina buvo išgelbėta, o jis tapo kunigu.

1923 Portlande tėvas Ambrose užpirko miškingą vietą 64 akrų už 48,000 dolerių. Arkivyskupas Christie palaimino The National Sanctuary of Our Sorrowful Mother vietovę, o 1924 pirmos mišios buvo laikomos. Kitais metais The Grotto tapo realybe. Šventovė statyta skirta ir laikoma Marijos garbei, Motinai žmonijos. Yra atvirame ore, tarp aukštų iškilusių eglių.

Visa aplinka pritraukia per metus šimtus tūkstančių turistų ir maldininkų. Altorius yra iškaltas iš kieto granito uolos. Pats įdubimas (caverna) yra 30 pėdų pločio ir gilumo, 50 pėdų aukščio. Virš altoriaus, abipus yra po angelą, kurie laiko degantį žibintą, o viduryje aukštai tarp angelų, yra balta marmuro replika (kopija originalo) Michelangelo Pieta — Statula Marijos, rankose laikančios Kristų. Ši statula buvo padėta 1946.

Mišios yra laikomos kiekvieną sekmadienį. Marijos bronzinė statula (1933) — Sergėtojos yra padėta viršuje aukšto granito paminklo, kylančio 150 pėdų virš The Grotto altoriaus, kurią palaimino popiežius Pijus XI, švenčiant 700 m. brolijos ordeno Marijos garbei įkūrimo sukaktį. Direktorius The Grotto yra Fr. Gerald Horan, O.S.M. Tarp 12 buvusių direktorių yra ir lietuviška pavardė Norušis. Brolijos, tarnaujančios Marijos garbei, noras yra, kad ši vietovė, ramybės, grožio, susikaupimo, pabudintų atvykusių tėvynės ilgesį ir suteiktų dvasinę ramybę.

The Grotto susideda iš 2 aukštų patrauklumų: koplyčia mūsų Motinos Marijos (1955), talpinanti 500 žmonių, kur yra didingos statulos, marmuro grindys. Kryžiaus Kelių Stotys išpiaustytos Italijoje iš trispalvio marmuro. Ant sienų apipus yra 9 šventyklos su statulomis iš tikro balto marmuro ir 7 pėdų panoraminės sienų freskos, vaizduojančios 7 Marijos skausmus. Ant užpakalinės sienos yra 25 pėdų vitražas "Resurrection Window", ant priekinės dalies altoriaus yra mozaika Agnus Dei. Iš kairės pusės altoriaus yra paveikslas Marijos pasirodymas Lourde, iš dešinės — Marijos paveikslas Our Lady of the Holy Eucharist.

Virš altoriaus yra ispanų menininko Jose Rodrigo De Soto "The Coronation of the Virgin Mother in Heaven". Tai meno triumfas ir pareikšta padėka Marijai. The Grotto vietovėje yra būdinga šventykla atvirame ore St. Peregrine, O.S.M., vėžio ligonių globėjo. Buvo beeinąs 60-tus metus, kai kojoje atsirado vežys ir daktaras turėjo amputuoti koją. Naktį prieš operaciją, jis meldėsi prie Kristaus paveikslo, užmigo ir ryte pabudo sveikas. Išgyveno 20 m. Paskelbtas šventuoju 1726. Jis yra į mozaikos koklis (tiles) natūraliame akmenyje. Prie pagrindinio įėjimo į šventovę stovi marmuro statula Nukryžiavimas Kristaus ir Marijos Sielvartas — Calvary Vietovė (1951).

Netoli yra Sacred Heart šventykla (1951) — Kristaus statula su išskėstomis rankomis priima atvykstančius. Taip pat yra Kryžių Kelių Stotys, St. Philip's Retreat (1927). St. Philip meldžiasi prie įėjimo į tunelį (cave). Jo stebuklai yra žinomi Europoje. Didelė ir graži bronzos statula — Kristus neša Kryžių (1931), nulietas Vokietijoje ir atgabentas į The Grotto vietovę. Be to, yra atminimas John F. Kennedy (1965), dovanų krautuvė, 10 aukštų keltuvas.

Viršutiniame aukšte, pasikėlus keltuvu, matome naujausią šventyklą The Resurrrection-Prisikėlimas (1980). Marmuro statula, vaizduojanti prisikėlusį Kristų, kuris sveikina atvykusius. Netoli yra St. Judo šventykla (1976). Buvo vienas iš 12 apaštalų. Šaukiasi esantieji varge ir beviltiškume. St. Joseph's alėją supa aukštos pušys, vulkaniniai akmenys, gėlės, krūmai. Ant kairės rankos laiko kūdikį Jėzų. Maža ir paprasta St. Anne's koplyčia (1934), paskirta Marijos motinai. Koplyčios sienas puošia garsūs Madonos paveikslai. Servite vienuolynas — Tarnaujantis Marijos garbei ir tvarko the Grotto.

Šalia vienuolyno yra Pasisavinimas iš mūsų Palaimintos Motinos šventykla, kuri mylėdama džiaugėsi ir verkė. Šventyklos vertingi ir nejkainuojami yra medžio drožiniai 7 Sorrows of Mary. Profesorius Heider iš Italijos dirbo 4 m. iš liepos medžio išpiaustęs figūras, atžymėdamas Marijos kančias, kurios yra patalpintos į 7 šventyklas išdėstytas palei taką.

Šioje šventovėje yra Lithuanian Wayside Shrine (1962), iš medžio išraižyta koplyčia 27 pėdų aukščio, prisiminimui krituisų Lietuvos didvyrių, kurie kovojo dėl savo krašto laisvės II-ame pasauliniame kare. Įrašyti šie žodžiai: "Šį koplyčia yra skirta Lietuvai ir tiems, kurie žuvo kaip aukos tironijos dėl meilės ir laisvės savo tėvynei. Su dėkingumu ir pagarba Amerikos lietuviai". Šis nuopelnas yra lietuvių Oregon ir Portland.

Prisiartiname prie paskutinio paminklo 150 pėdų aukščio: Bronzinė statula Kenčiančios Motinos viršuje (1933), su aukštu granito paminklu, į kurį įtaisyti 7 Kentėjimai Marijos ir 7 steigėjai ordeno Marijos garbei. Neturįs žodžių panoramos vaizdas Columbia upės, Oregon ir Washington. Geriausia vieta pasidžiaugti žemutinio aukšto koplyčia — įžymiausia bažnyčia Amerikoje, pastatyta iš akmenų, arti prie uolos su 110 pėdų varpo bokštu, karūnuotu aukso kupolas su kryžium. Patalpinta ant bokšto mozaika Motinos ir Sūnaus, marmuro statulos Švento Petro ir Švento Povilo aiškiai matomos iš didesnio atstumo.

Abų aukštai palaipsniui daro didesnį įspūdį, šalia vienuoliškos izoliacijos, aukštai iškilusių eglių, samanom dengtų uolų, silpna vargonų muzika, ramybe, žaliuojančiu gamtos kalbėjimu, bežodiniu kūrėjo garbinimu, malda Marijai. Dvasiniai pergyvenimai nepamirštami, o pati šventovė pristato mums nesikeičiantį gamtos grožį ir dvasines gėrybes.

Mūsų tėvynės broliai ir sesės, kurie buvo dvasiškai stipresni, išliko gyvais. Keliavimas nėra atsipalaidavimas nuo susikaupimo, maldos. Tad keliaudami, gamtos mylėtojai, stiprinkime dvasines galias, lankydami tokias vietas kaip The Grotto, Oregon, Portland ir melskime Mariją, kad iš kančių prisikeltų Lietuva.

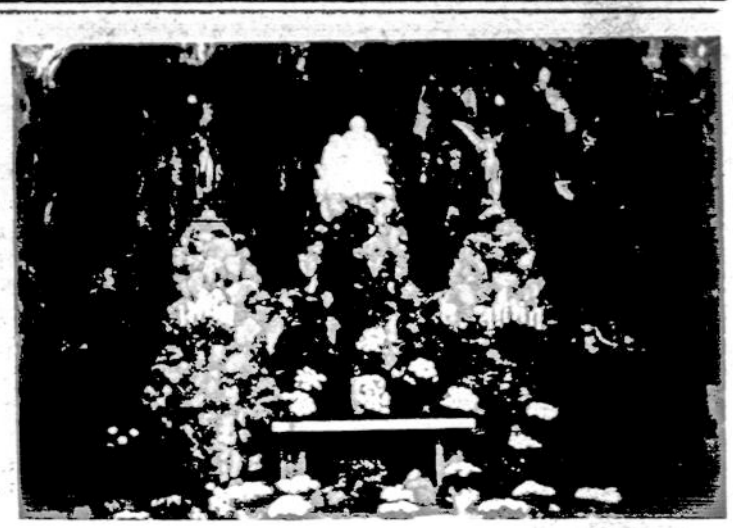

Speciali grota su Mykolo Angelo Pietos kopija Portlande, Oregone.

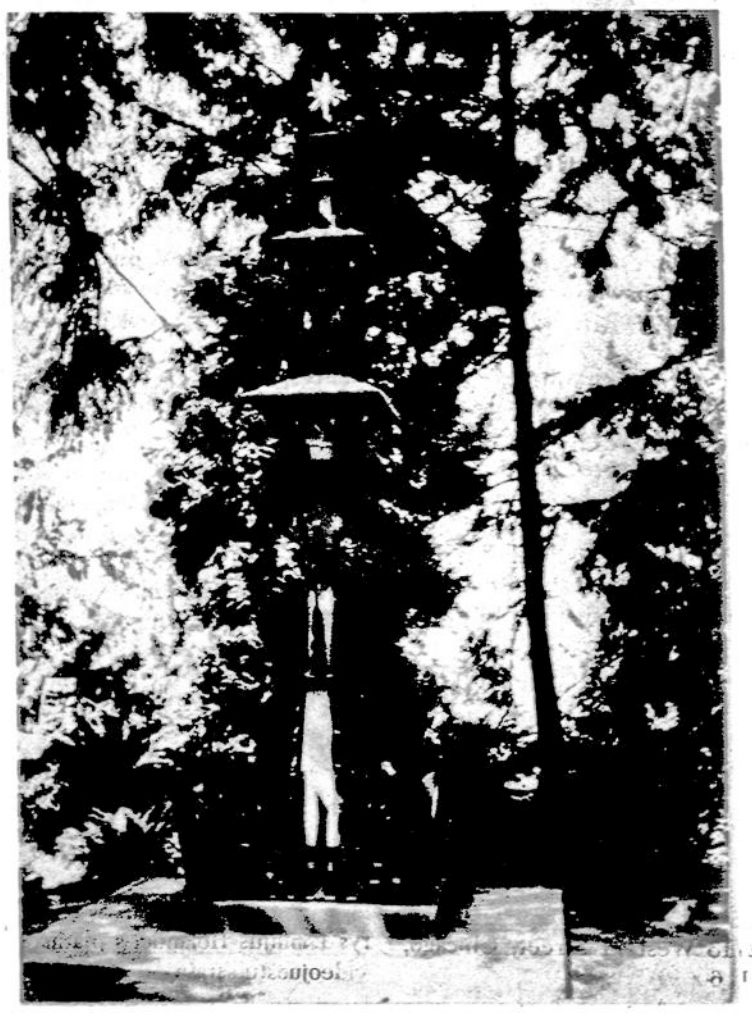

Lietuviškas kryžius Portlande, Oregone.

PASKUTINĖS ŽIAURIAI MALŠINTOS DEMONSTRACIJOS VILNIUJE

(atkelta iš 3 psl.)

užsukę į aikštę ir puolė gintí Lygos skelbimą, kada milicijos žaliukai jį plėšė. Moterys buvo areštuotos panaudojant brutalią fizinę jėgą ir nuvežtos nežinoma kryptim. Tik gerokai vėliau sužinojome, kad tos dvi senutės visą naktį buvo pralaikytos daboklėje. Vienai iš jų pasidarė bloga su širdimi, tačiau milicija iš jos pasityčiojo — iškvietė psichiatrus, o ne kardiologus. Taip ją tuoj ir nugabeno į beprotnamį. Iš ten ištrūko tik po keletos dienų. Kitai moteriškei buvo priteista gana stambi piniginė bauda. Visa tai sužinojome daug vėliau.

Informuojame Vakarus

Tą vakarą aikštėje šurmuliavo lyg bičių avilyje. Tuoj buvo surinkta apie 50 parašų po paliudijimu apie žvėrišką milicijos elgesį. Iš centrinio telegrafo, stebint kelioms dešimtims KGB seklių, man pavyko susisiekti su Vakarų žinių korespondentais Maskvoje. Apie to vakaro įvykius informavome savo asociacijos atstovus Frankfurte.

Žinios iš Lietuvos greit pasklido po visą pasaulį. Po keletos valandų radijo bangomis jos sugrįžo į Vilnių. Visi neramiai laukė, kas gi bus kitą dieną. Norėdami išvengti namų areštų, grupelėmis vaikščiojome po centrines gatves.

Buvęs politinis kalinys Algimantas Andreika, išeidamas iš namų, pasiėmė ir savo lagerinį krepšelį, į kurį įsidėjo baltinių, kojinių, keleta pokelių cigarečių. Pasiruošė galimam areštui.

(Bus daugiau)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licenzija V/O "VNESHPOSYLTORG"

Gerai žinoma firma su 30-ties metų patirtimi gerai ir greitai aptarnauja savo klientus siunčiant

SIUNTINIUS — DOVANAS
su apmokėtu muitu

Į TSRS, tame tarpe į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir kt.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA, VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

Klientų patogumui visi mūsų agentai turi didelį pasirinkimą aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Dėl informacijos prašome kreiptis į mūsų pagrindinę kontorą arba į visus mūsų agentus.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
40 East 49th Street, New York, N.Y. 10017,
Tel. (212) 832 - 7550

BOSTON, MA 02127	632 Dorchester Avenue	Tel. (617) - 268 - 1303
BROOKLYN, N.Y. 11222	661 Manhattan Avenue	Tel. (718) 389-6747
BROOKLYN, N.Y. 11235	1667 Sheepshead Bay Road	Tel. (718) 769-4023
BUFFALO, N.Y. 14212	701 Fillmore Avenue	Tel. (716) 895-0700
CHICAGO, ILL. 60622	2242 W. Chicago Avenue	Tel. (312) 235-7788
CHICAGO, ILL 60622	1723 W. Chicago Avenue	Tel. (312) 666-3985
CLEVELAND, OH, 44134	6089 State Road	Tel. (216) 884-1738
FORT WAYNE, IN. 46808	1807 Beineke Road	Tel. (219) 432 - 5402
HAMTRAMCK, MI 48212	11415 Jos Campau Avenue	Tel. (313)365-6350
HARTFORD, CT. 06106	1839 Park Street	Tel. (203) 232 - 6600
HERKIMER, N.Y. 13350	RR No. 1, Box 765 McKennan Rd.	Tel. (315) 866-3939
INDIANAPOLIS, IN. 46227	3216 St.Jude Drive	Tel. (317) 787 - 0052
IRVINGTON, N.J. 07111	1082 Spiringfield Ave.	Tel. (201) 374-6446
LAKEWOOD, N.J. 08701	901 E. County Line	Tel. (201) 363 - 2251
LOS ANGELES, CA 90046	7706 Santa Monica Blvd.	Tel. (213) 656 - 1962
MIAMI BEACH, FL. 33139	1352 Washington Ave.	Tel. (305) 532-7026
MINNEAPOLIS, MN. 55418	2422 Central Ave. N.E.	Tel. (612) 788 - 2545
NEWARK, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	Tel. (201) 373 - 8783
NEW YORK, N.Y. 10009	122 First Avenue	Tel. (212) 533-2906
PHILADELPHIA, PA. 19115	9550-B Bustleton Ave.	Tel. (215) 698-9190
PITTSBURGH, PA. 15203	1307 E. Carson Street	Tel. (412) 481-2750
ROCHESTER, N.Y. 14621	681-683 Hudson Avenue	Tel. (716) 544 - 2151
TRENTON, N. J. 08611	703 So. Broad Street	Tel. (609) 393 - 9455
WATERVLIET, N.Y. 12189	1828 3rd Avenue	Tel. (518) 274 - 5242
WORCESTER, MA. 01607	22 Carlstad Street	Tel. (508) 798 - 2868
WHEATRIDGE, CO. 80033	4330 Quay Street	Tel. (303) 422-4330
YOUNGSTOWN, OH 44503	309 Federal Plaza West	Tel. (216) 743-0440

JAV LB KRAŠTO VALDYBOS ĮVAIRIOS VEIKLOS KRYPTYS

JAV LB Krašto valdyba posėdžiavo savo būstinėje rugpjūčio 26-27 Chicagoje. Valdybos nariai supažindino su savo srityse užsimojimais nuo pereito posėdžio gegužės mėn., o metinę apyskaitą jau ruošia JAV LB Tarybos suvažiavimui Clevelande rugsėjo mėn. pabaigoje.

Molotovo-Ribbentropo pakto sukakties leidiniai

Savaitę prieš posėdį suėjo Molotovo-Ribbentropo pakto 50 metų sukaktis. Jai paminėti JAV Lietuvių Bendruomenė išleido brošiūrą anglų kalba ir knygą *History and Commemoration in the Baltic, The Nazi-Soviet Pact, 1939 - 1989*. Knygos redaktorius buvo dr. Saulius Sužiedėlis. Kai kuriuos vertimus ir apžvalgą padėjo parengti JAV LB Krašto valdybos Washingtono reikalų vedėja Asta Banionytė. Knygoje yra pakto dokumentų vertimai, William J. B. Hough III straipsniai apie pakto įtaką Lenkijai, Suomijai ir Rumunijai bei kitiems Rytų Europos kraštams. Kai kurios knygos dalys jau anksčiau pasirodė *Lituanus* žurnalo numeriuose. Knygos spausdinimu ir platinimu Chicagoje rūpinosi vykdomasis vicepirmininkas Linas Norušis bei kiti. Knygą ir brošiūrą platina JAV LB Krašto valdybos būstinė Chicagoje.

Pasaulio lietuvio specialų numerį apie pakto sukaktį lietuvių kalba finansiškai padengė JAV LB Krašto valdyba. Gavę leidinį (*Pasaulio lietuvio* skaitytojai ir kiti) prašomi bent dalinai atsilyginti už specialų numerį aukomis, kurias galima siųsti į JAV LB Krašto valdybos būstinę, 2713 West 71 Street, Chicago, IL 60629.

Įvairios JAV LB Krašto valdybos Tarybos sparčiai veikia, kai kuriuos projektus atlieka su kitomis lietuviškomis institucijomis.

Švietimas

Mokytojų savaitė Dainavos stovyklavietėje rugpjūčio 6-13 praėjo su dideliu pasisekimu. Dalyvavo 125 asmenys, paskirstyti į tris grupes: paskaitų lankytojai, besimokantys lietuviškai ir vaikų grupė. Paskaitų klausėsi 32 aktyvūs mokytojai ir 29 buvę pedagogai ar besidomintys lietuvišku švietimu. Lietuviškai besimokančiųjų grupė buvo paskirstyta į tris grupes, su kuriomis dirbo Br. Krokys, Jūratė Krokytė-Stirbienė ir Vytautas Jonaitis. Vaikų grupė buvo užimta ir prižiūrima jaunų gimnazisčių (lituanistinių mokyklų abiturienčių) Tai sudarė progą visiems dalyvauti paskaitose ir diskusijose.

Švietimo Tarybos pirmininkė Regina Kučienė pranešė, kad *Mūsų vaiko* leidimas nuo rudens bus Švietimo Tarybos, o ne Montessori Draugijos žinioje. Vis bus aprašomos jaunų šeimų problemos. Švietimo Taryba taip pat sparčiai leidžia ar perspausdina kitus leidinius. Jų sąrašas bus platinamas per švietimo Tarybos aplinkraštį ir pan., arba jį galima gauti kreipiantis į JAV LB Krašto valdybos būstinę.

Švietimo Taryba per mokslo metus vėl skelbs įvairius konkursus, o 1990 m. kovo mėn. žada ruošti Literatūros pavasarėlį Chicagoje, kuriame būtų galima susipažinti su jaunimo rašytojais išeivijoje.

Kultūra

Dalia Kučėnienė painformavo valdybos narius apie paruošiamuosius darbus Dainų Šventei, kuri įvyks 1990 liepos 1, Chicagoje. 60 chorvedžių ir dainų mokytojų buvo suvažiavę į kursus Dainavoje birželio mėn. Tokį seminarą galvojama ruošti kas antri metai. Dainų Šventės repertuaras jau spausdinamas. Padaryta sutartis, kad "Varpo" vyrų choras iš Lietuvos dalyvaus Dainų Šventėje.

Chicagoje tuo metu vyks tarptautinis teatro festivalis, kuriame dalyvaus Vilniaus Jaunimo teatras. Galvojama, kad Dainų Šventės dalyviai domėsis pamatyti *Lyro* pastatymą lietuvių kalboje.

Kultūros Taryba sutiko kooperuoti naujos knygos *Amžino įšalo Žemėje* platinime. Tai šiais metais "Vyturio" spaustuvės Lietuvoje leidinys, kuriame įvairūs asmenys aprašo savo įspūdžius ir atsiminimus iš vaikystės, kai jų šeimos buvo ištremtos iš Lietuvos į tolimą Sibirą. Šios vaizdžios knygos sutiktuvės buvo Chicagoje, Balzeko muziejaus patalpose rugpjūčio 25. Su knyga supažindino Jonas Dainauskas. Knygoje įrašyta, kad knygos antkainis bus perduotas į Lietuvos Kultūros Fondą Stalinizmo aukų paminklui.

Kultūros Tarybos pirmininkė Dalia Kučėnienė vyksta į Lietuvą vieno mėnesio viešnagei. Bus gerų progų tuo metu aptarti įvairius kultūrinius reikalus. Dalia Kučėnienė yra taip pat Krašto valdybos įgaliota atstovauti JAV LB Krašto valdybai, jei iškiltų kiti reikalai.

Jau planuojama atsikviesti kokią Lietuvos teatro grupę į Teatro Festivalį (Chicagoje?) 1990 m. lapkričio mėn. Kultūros Taryba turi įvairių videojuostų, kuriomis ypač mažesnės kolonijos gali pasinaudoti. Tarybos narys Emilijus Holanderis platina videojuostų sąrašą.

Visuomeniniai reikalai

Visuomeninių Reikalų Taryba pereina tam tikrą persitvarkymo laikotarpį — kai kurie nariai išsikėlė iš Washingtono ir pan. Tačiau lietuvių darbas Washingtone eina sparčiai. Tarybos pirmininkas Arvydas Barzdukas pranešė apie Molotovo-Ribbentropo brošiūros ir knygos išleidimą anglų kalba. Knygą paruošė Saulius Sužiedėlis iš Washingtono, o spaudos kontaktus Chicagoje palaikė JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkas Linas Norušis Chicagoje. Knyga ir brošiūra platinamos per JAV LB Krašto valdybos būstinę.

Washingtone nepilną laiką visuomeninių reikalų projektus padeda įvykdyti Asta Banionytė. Jos energingumo ir kontaktų dėka jau keli svečiai iš Lietuvos turėjo progą susitikti su spaudos, politikos ir kitų sričių pareigūnais Washingtone. Rugpjūčio 28 per vakarienę su kai kuriais spaudos atstovais Asta labai įdomiai atpasakojo prof. V. ir G. Landsbergių viešnagės metu Washingtone apsilankymo pasisekimus. Prof. Landsbergio kelionė po JAV buvo JAV LB Krašto valdybos finansuojama. Jo susitikimus, pasimatymus ir pan. taip pat padėjo koordinuoti ir kiti Washingtono lietuviai ir Lietuvių Informacijos Centro biuras Washingtone (Viktoras Nakas) bei Lietuvos Pasiuntinybė (Stasys Lozoraitis).

Asta Banionytė sutiko dirbti ne vien visuomeninėje srityje, jei taip reikėtų, bet ir kultūrinėje ir kitose. Astos buvimas Washingtone, kaip reikalų vedėjos, sudarė progą Lietuvos disidentams (Baliui Gajauskui ir kun. Alfonsui Svarinskui) bei įvairiems "Sąjūdžio" pareigūnams turėti vertėją, patarėją, ryšininkę ir pan., ypač jei tokie žmonės yra JAV LB Krašto valdybos globojami ar prižiūrimi.

Molotovo-Ribbentropo pakto sukaktis jau praėjo, tačiau Arvydas Barzdukas ir Asta Banionytė jau pramato kitus projektus, kurie reaguoja į įvykius Lietuvoje. Bus ieškoma kontaktų ir finansinės paramos JAV fundacijose, valdžioje ir pan. Kai kurie projektai yra kitų asmenų ar vienetų atliekami, bet JAV LB Krašto valdyba ir Visuomeninių Reikalų taryba iš principo remia jų reikalingumą ar vertę. Pvz. Pueblo Institute galvoja ruošti akademiją 1990 m. pavasarį. Čia vaidmenį gali turėti ir Visuomeninių Reikalų Taryba. *Sąjūdžioinfo* ruošiamas projektas rinkti užpildytas anketas apie vadinamuosius liaudies seimus 1940 m. taip pat vertingas projektas. Anketą paruošė ir medžiagą renka Rita Dapkutė. Jinai apie anketą painformavo Visuomeninių Reikalų Tarybą.

Jaunimas

Darius Sužiedėlis nedalyvavo posėdyje, bet raštu atsiuntė Jaunimo Sąjungos darbų pranešimą. JAV LB Krašto valdyba parėmė JAV LJS pirmininko Dariaus Sužiedėlio ir vicepirmininko Pauliaus Mickaus keliones į PLJS sušaukiamą jaunimo sąskrydį Vak. Vokietijoje liepos mėn. Spaudoje jau pasirodė jaunimo pareiškimas. Po to nemažai išeivijos lietuvių jaunimo dalyvavo "Lituanikos" surengtose Pasaulio Lietuvių Jaunimo Dienose. Darius savo pranešime sutarė su kai kuriomis spaudoje padarytomis kritikomis apie šį renginį, bet visvien teigė, kad "Lituanikos" suvažiavimas sudarė progų išeivijos lietuvių jaunimui susitikti su lietuvių jaunimu iš Rytų Europos.

JAV LJS planuoja sušaukti suvažiavimą spalio mėn., kurio metu tikimasi išrinkti naują centro valdybą, kuri vadovautų JAV LJS iki kito Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Pietų Amerikoje.

Socialiniai reikalai

Kadangi Linas Norušis šiuo metu eina šios Tarybos pirmininko pareigas tik laikinai, darbų projektai trumpalaikiai. *Pensininko* žurnalas toliau stipriai K. Milkovaičio redaguojamas Californijoje. Socialinių Reikalų Tarybos valdyboje šiuo metu dirba dr. Antanas G. Razma, p. Jasinevičius ir p. Saulienė. Adv. Saulius Kuprys eina teisinio patarėjo pareigas, o buhalteris Pijus Stončius padeda Tarybai daryti finansinę reviziją. Šiuo metu Socialinių Reikalų Tarybos pastate esančios "Seklyčios" ir Vyresniųjų Lietuvių centro vadovavimui pasamdyta Danguolė Valentinaitė, buvusi Socialinių Reikalų Tarybos pirmininkė. Socialinių Reikalų Tarybos laikinasis pirmininkas taip pat tikisi susitikti su panašių namų valdyba Clevelande. Tuo tarpu ieškomas naujas Tarybos pirmininkas ar pirmininkė.

Kiti reikalai

Kai kurie JAV LB Krašto valdybos nariai eina ir kitas pareigas. Linas Norušis, vykdomasis vicepirmininkas yra *Bridges* žurnalo leidėjas/patarėjas, palaiko glaudžius ryšius su redakcija, kuri darys savo pranešimą Tarybos sesijoje Clevelande. JAV LB Krašto valdybos būstinė vis tvarkosi, organizuojasi. "Dovana Lietuvai" fondas gauna labai daug prašymų iš Lietuvos ir išeivijos. Kai kurie prašymai pildomi, kai kurie nukreipti į kitus fondus. Visų prašymų, deja, negalima patenkinti.

Pirmieji JAV LB Krašto valdybos kadencijos metai eina prie galo. Įvykiai Lietuvoje ir svečiai iš Lietuvos sudaro daug darbo ir projektų, bet taip pat sudaro sąlygų konkrečiai veiklai. Spauda ir valdžios pareigūnai bei privačios institucijos labiau kreipia dėmesį į lietuviškus reikalus jeigu jie yra pasaulio dėmesyje ar žinioje. JAV LB Krašto valdybos būstinėje galima susisiekti su įvairiais Krašto valdybos nariais. Krašto valdybos telefono numeris: (312) 438 - 0197.

Ramunė Kubiliūtė
vicepirmininkė
informacijos reikalams

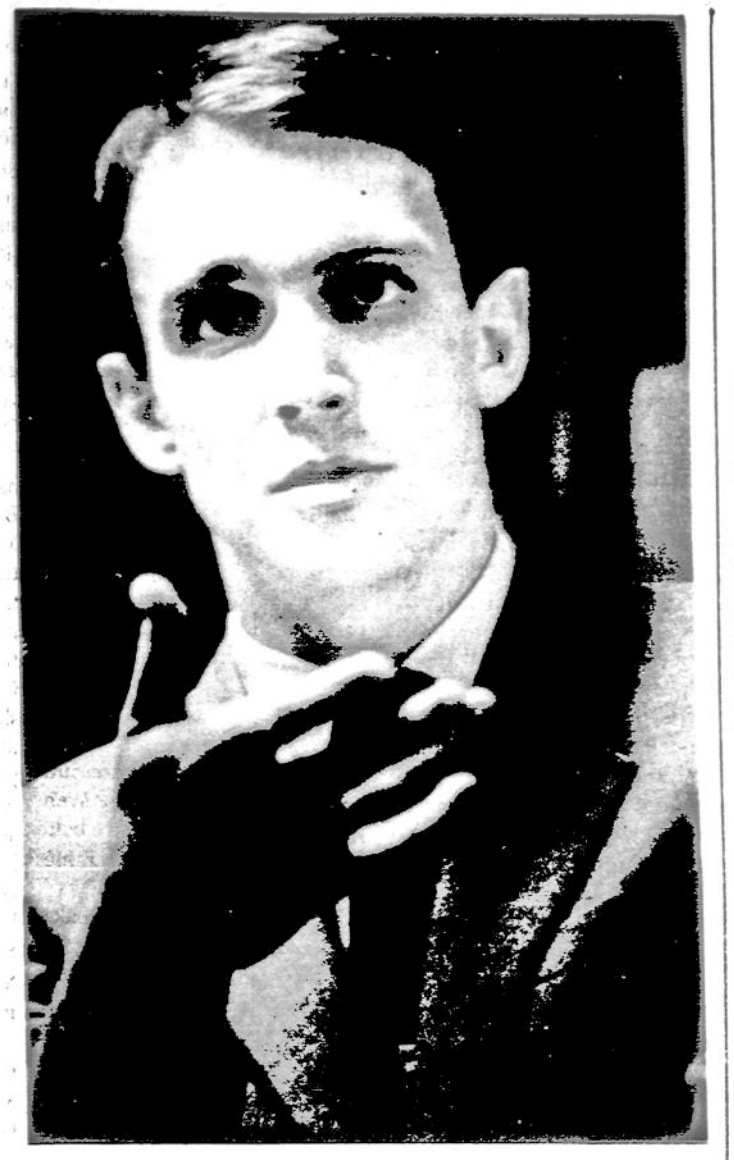

Arvydas Juozaitis, Sąjūdžio seimo tarybos narys, Lietuvos persitvarkymo sekretorius, kalba Kultūros Židinyje spalio 11. Nuotr. Vytauto Maželio

VAKARONĖ SU ARVYDU JUOZAIČIU

Kviestas LB NY apygardos valdybos, Arvydas Juozaitis spalio 11 atvyko į Kultūros Židinį ir čia padarė platų pranešimą, kaip susiformavo Sąjūdis, kaip jis veikia, kaip planuoja savo veiklos strategiją. Jį pristatė publikai Vytautas Alksninis. Svečias kalbėjo labai įdomiai, patraukliai, naujai formuodamas savo mintis ir jas išdėstydamas labai konkrečiai ir vaizdžiai.

Palietė įvairių įdomių dalykų, kuriuos aptarsime vėliau. Taip pat atsakinėjo į klausimus. Pranešimas ir klausimai užsitęsė dvi valandas. Vėliau publika dar vakarojo prie kavos puoduko, turėjo progos pasikalbėti ir su svečiu. Svečias su žmona Laima buvo sustojęs pas dr. Juozą Kazicką, kuris ir atlydėjo į salę.

Floridos lietuviai buvo atsiuntę šiai apygardai 150 dol., kad juos perduotų Sąjūdžiui. Pirmininkas V. Alksninis pasinaudojo proga ir čekį perdavė svečiui.

Vakaronė vyko žemutinėje salėje, publikos atsilankė apie 100, buvo pilna salė. Visi džiaugėsi turėję progos ne tik pamatyti šį žymų ir gražiai nuaugusį sportininką, bet drauge ir išgirsti jo patrauklias, pakilias mintis. Platesnis aprašymas bus skelbiamas vėliau.

— **Studentė Vida Brazaitytė** skaitys paskaitą "Dr. Vinco Kudirkos gyvenimas ir darbai" jaunimo ruošiamame *Varpo* ir dr. V. Kudirkos minėjime spalio 20 Chicagos Jaunimo Centro kavinėje.

— **Chicagos Lietuvių Tautodailės institutas** spalio 28-29 Balzeko muziejuje ruošia renginį "Gyvoji tautodailė". Bus proga prisiminti ar parodyti savo vaikams ir anūkams mūsų turtingą lietuvių tautodailės sudėtį. Bus marginami margučiai, daromi šiaudinukai, audžiamos juostos ir tautiniai drabužiai. Bus dirbama su medžiu, keramika, sidabru ir oda.

— **San Francisco LB apylinkė** rengia rudens balių spalio 28 Fort Mason Officers Club patalpose. Meninę programą atliks O. Vindašienė ir V. Tautkevičienė iš Windsor, Canada.

— **Tomas Brazaitis**, Clevelando dienraščio *Plain Dealer* žurnalistas ir Washingtono biuro šefas, lankėsi Pabaltijo respublikose ir *Plain Dealer* dienraštyje paskelbė seriją apžvalginių straipsnių, kuriuose atkreipė amerikiečių dėmesį į Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikų politinę padėtį.

LITHUANIAN COOKERY
in English, 316 pages, price 10 dol.

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastikiniu aplanku. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 12 dol. Persiuntimas ir Postage 1.50 dol.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

iš visur

— **Prel. Algimantą Bartkų,** kaip praneša Vatikano dienraštis *L'Osservatore Romano*, popiežius Jonas Paulius II-sis paskyrė Vatikano įstaigose Romoje besilankančių maldininkų globai — Peregrinatio ad Petri Sedem — sielovadiniu patarėju. Prel. A. Bartkus yra popiežiškos Šv. Kazimiero kolegijos Romoje rektorius. Įstaigą "Peregrinatio ad Petri Sedem" įkūrė popiežius Pijus XI Šventaisiais 1933-1934 metais. Jos uždavinius praplėtė Paulius VI 1977 metais. Žinybos esminis uždavinys — visokeriopai palengvinti maldininkų keliones į Romą.

— **Lietuvių Fondo vadovybė** skelbia aukų rinkimo vajų ir turi vieną asmenį, kuris pažadėjo paaukoti 50,000 dol. su sąlyga, jei visi kiti iki šių metų galo suaukos 100,000 dol. Šio geradario pavardė bus paskelbta, kai bus gauta pažadėta 50,000 dol. auka, įvykdžius jo sąlygą. Tai pranešė Lietuvių Fondo tarybos pirm. Stasys Baras Lietuvių Fondo tarybos posėdyje.

— **New Britain, Conn.,** Sv. Andriejaus parapija rudenį rengia šventę, kuri tarp parapiečių ir kaimynų turi pasisekimą. Programos baigsis lapkričio 5. Komitetą sudaro klebonas kun. Jonas Rikteraitis, Elizabeth ir Jonas Rutkauskai, Donald ir Violet Johnson, Kotrina Solka, Donald LeMay, Anthony Romero, Juozas Balčiūnas, Rose Zack ir Helen Nappi.

— "**Ateities**" devintasis akademinis savaitgalis įvyks spalio 27 - 29 Chicagos Jaunimo Centre ir Ateitininkų namuose Lemonte.

— **Lietuvių fotografų** metinė paroda įvyks spalio 20-29 Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre, Chicagoje.

— **Dainų šventės muzikinė komisija** kviečia visus, kad ir mažiausius dainos vienetus, įsijungti į Dainų šventę, kuri įvyks 1990 liepos 1 Chicagoje.

— **Vaidotas Daunys** yra poetas ir kultūros žurnalo *Krantai* redaktorius. Jis atskrenda iš Lietuvos dalyvauti *Ateities* akademiniame savaitgalyje, kuris įvyks spalio 27-29 Jaunimo Centre Chicagoje ir Ateitininkų namuose Lemonte. Daunys dalyvaus Akademinio savaitgalio literatūros vakare ir skaitys paskaitą "Lietuvos kultūros vizija".

— **Kun. Feliksas Jokūbauskas** šventė savo kunigystės 50 metų sukaktį. Jį pasveikino Sao Paulo kardinolas ir daugelis lietuvių bei vietinių žmonių. Kun. F. Jokūbauskas, gimęs 1915 rugsėjo 15, kunigu įšventintas Kaune 1939 birželio 3. Jau ilgą laiką darbuojasi Brazilijoje, šiuo metu Vila Zelinoje.

— **Nauji Darbininko skaitytojai:** S. T. Dembauskas, Kendall Park, N.J., A.Gustaitis, Los Angeles, Calif. Užsakė kitiems: R. Kiršteinas, Rochester, N.Y. — R. Kirštein, Stony Brook, N.Y. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiems skaitytojams *Darbininko* prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

DĖMESIO! **DĖMESIO!**

VISIEMS LIETUVIAMS,
KURIE LANKOSI AMERIKOJE
AR KURIE VYKSTA Į LIETUVĄ
ĮSIGYKITE VISUS ELEKTRONINIUS REIKMENIS
PAGAL EUROPIETIŠKĄ 220 VOLTŲ ELEKTROS SROVĘ

TIMURS STORE
JOY – LUD
ELECTRONICS

200 5TH AVE (tarp 23 & 24 Gatvių)
NEW YORK, N.Y. 10010
TELEFONAS (212) 807 - 8484

TELEVIZIJOS APARATAI
(Įvairaus dydžio ir įvairių firmų)

KOMPIUTERIAI
LYGŪS IBM PC SISTEMAI
SU SPALVOS REGULIAVIMO IR
ATSPAUSDINIMO APARATŪRA

Visi kompiuteriai gaminti 1989 metais amerikiečių firmos INNOVATION, kuri duoda vienerių metų garantiją Lietuvoj

ELEKTRONINIAI PIANINAI
ĮVAIRIAM NAUDOJIMUI

TELEFONŲ ATSAKYMO APARATAI

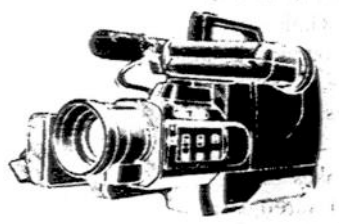

PANASONIC M7
COMCORDER VIDEO FILMAVIMO
APARATAI PAL SISTEMAI

ĮVAIRŪS RADIJO APARATAI
SU TRUMPOM BANGOM

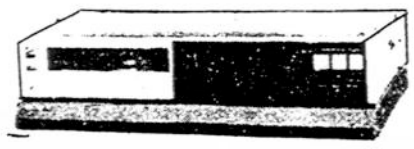

VCR (Video juostų rekordavimo ir grojimo aparatai) PAK/SECAM/DK SISTEMAI
(Įvairių firmų, įskaitant ir Panasonic)

VISA APARATŪRA
TURI PAAIŠKINIMUS IR
RUSŲ KALBA

MES TAIP PAT TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ SONY, MAXWELL IR KT. ĮVAIRAUS ILGUMO VIDEO IR AUDIO KASEČIŲ

HI TECH COMPUTERS

Our store, the first and only during emigration, sells high quality equipment for business and personal use. We have computers of 30 most famous firms. You will buy in our store only the best electronics; also you will receive profesional advice.

We sell all computer components, accessories and programs separately too.

We have a large choice of TVs, Fax, Camcorders, VSRs, shortwave radios, 2-cassette-recorders, phones, answering machines, kitchen supplies, etc., etc.

Special price for computers at 220 V and Pal Secam system electronics which you can use in Lithuania and Europe.

We speak English and Russian

41 W 35th Street, between 5 and 6 Ave., Manhattan, N.Y. 212 465 - 0621

INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN by L. Dambriūnas, A. Klimas, W. R. Schmalstieg. You'll enjoy owning this Grammar and 4 cassettes with an orchestral version of the Lithuanian and USA National Anthems. Grammar — $15.00. Cassettes — $30.00. Postage and handling $1.50. Available at: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgičių.

Norį įsirašyti kreipkitės į Susivienijimo Centrą, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, PA 18703. Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į Susivienijimo direktorių Joną A. Vainių, 3 Clare Dr., East Northport, N.Y. 11731. Namų tel. 516 261-3797, ofiso tel. 718 847 - 2686.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Okupuotoje Lietuvoje vyksta dideli įvykiai. Sekime juos blaiviai stebėdami, paremdami jų žygius, kurie priartina Lietuvos nepriklausomybę. Niekada nepamirškime, kad mūsų galutinis tikslas — Nepriklausoma Lietuva!

Duok Darbininką paskaityti tiems, kurie jo neprenumeruoja, paskui paraginkužsisakyti.

Remkime Tautos Fondą ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia visą laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Iždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukas siųsti adresu: Tautos Fondas, Lithuanian National Foundation, Inc., P. O. Box 21073. Woodhaven, N.Y. 11421.

BALTIC TOURS

1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

LAPKRITIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje
Kelionė Nr. 102 lapkričio 2-15 **$1,699** iš Bostono ir Niujorko
$1,882 iš Čikagos

GRUODIS

LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje
Kelionė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11 **$1,599** iš Bostono ir Niujorko
$1,782 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernakvojimu kiekvienai grupei!

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimiesiems dokumentus viešnagei pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradedame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminaičiams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:
BALTIC TOURS
Suite 4
77 OAK STREET
NEWTON, MA 02164
Tel. 617-965-8080

NAUJAS PATARNAVIMAS
NORINTIEMS PASVEIKINTI
SAVO GIMINES AR DRAUGUS

LIETUVOJE

Žaibas

ŽAIBO greitumu jūsų artimieji bus pasveikinti vardinių, jubiliejų, sukaktuvių, vestuvių ar betkokia kita proga. Sveikinimai pristatomi į namus.

Kreipkitės — atsakysime į visus jūsų klausimus.
ŽAIBAS
9525 So. 79th Ave.
Hickory Hills, IL, 60457-2259
Tel. 312 430 - 7272

INTERNATIONAL INDUSTRIES

International Industries
10401 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
Telefonas: (312) 430-0074

GREIČIAUSIAS IR PATIKIMIAUSIAS BŪDAS
NORINTIEMS APRŪPINTI ARTIMUOSIUS
LIETUVOJE

Jūsų artimieji tikrai apsidžiaugs gavę kvietimą atvykti į užsienio valiutos parduotuvę Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje ir, jiems patogiu laiku, be palydovo, už Jūsų nurodytą sumą apsipirkti; ar atsiimti naują Volgą ar Žigulį.

Kreipkitės — atsiųsime kainoraščius bei platesnę informaciją apie šį išimtinį patarnavimą.

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

o

Čia galite gauti:
Lietuviškas VISA korteles
Pinigines perlaidas
Čekių sąskaitas
Taupymo sąskaitas
Įvairias paskolas
Įvairius taupymo certifikatus

—Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol.—

KASOJE taip pat galite mainyti čekius, pervesti Social Security indėlius, atidaryti arba perkelti IRA fondus ir atlikti kitus bankinius reikalus.

Jūsų laukia lietuviškas patarnavimas, maloni nuotaika ir naudinga ateitis

Naujas K A S O S adresas: 86 - 21 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telefonas: 718 441 - 6401.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: **DARBININKAS 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.**

Atsilyginu už 1989 metus.

Prašau pratęsti prenumeratą 1990 metams.

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 15 dol. Visiem kitiem prenumerata — 20 dol. metam.

Siunčiu už prenumeratą $.....
Už kalendorių $.....
Spaudai paremti $.....

Skiriu stambesnę auką 1990 — sukaktuvinių 75 — metų proga

ĮDOMIOS KNYGOS

A. Baranausko, *Profesorius Rakūnas*, romanas, kietais viršeliais. 13 dol.

B. Daunoro, *Čekisto naguose*, kietais viršeliais. 10 dol.

K. Almeno, *Sauja skatikų*, detektyvinis premijuotas romanas. 10 dol.

Juozo Urbšio, *Atsiminimai*. Redagavo P. Narutis. 8 dol.

A. Rubšio, *Islamas — religija, kultūra, valstybė*. 5 dol.

Persiuntimui pridedama po 1 dol. už knygą. Gaunama *Darbininko* administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Svečias ateitininkas iš Lietuvos New Yorko ateitininkų tarpe. Iš k. Gintė Damušytė, Saulius Galadauskas, Rasa Razgaitienė, Juozas Rygelis. Nuotr. V. Maželio

NEW YORKE

Lithuanian Times — tokiu vardu LB Manhattano apylinkė leidžia savo biuletenį, dviejų puslapių, spausdinamą spaustuvėje. Į *Darbininko* redakciją pateko spalio numeris. Rašoma apie praėjusią vasarą, apie kultūrinius įvykius Manhattane ir kitas aktualijas. Iliustruota keliom nuotraukom. Redaguoja LB apylinkės pirmininkas Juozas A. Kazlas. Adresas: *The Lithuanian Times*, 68 West 69 Street, New York, N.Y. 10023. Telefonas 212 580 - 9561.

Laisvės žiburio radijo rudens vakaras — balius bus šeštadienį, lapkričio 4, Kultūros Židinyje, Brooklyne. Bus rodomi paskutinių Lietuvos įvykių filmai, įskaitant ir didžiąją rankų grandinės demonstraciją rugpjūčio 23.

Liucija Kurkulis iš Rochester, N.Y., jau trejetas metų kaip prisideda prie spaudos išlaikymo. Jos našlės skatikas — 45 dol. Nuoširdus ačiū.

Virginija Jakštas-Kelly, Rockville Center, N.Y., jau treti metai kaip atskuba su 50 dol. prenumeratai ir spaudai palaikyti. Nuoširdžiai dėkojame.

Petras Sharpas, Willbraham, Mass., jau keletą metų, mokėdamas *Darbininko* prenumeratą, prideda spaudai stiprinti didesnę auką. Mokėdamas už 1990 metus, irgi atsiuntė 65 dol. Geradariui nuoširdus ačiū.

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE IEŠKOMI ASMENYS:

Černauskas, Vincas ir taipgi Adelė, Agota ir Marija Černauskaitės, kurios pačios arba jų įpėdiniai gali turėti paveldėjimo teisių į stamboką Connecticut valstijoje mirusio Lulu Riker palikimą.

Dilis, Robertas, gyvenęs ar ir dabar tebegyvenąs Boston, Mass.

Leščinskienė-Jonaitytė, kilusi iš Krekštėnų km., Alytaus apskr., gyvenusi su sūnumis Waterbury, Conn.

Tuminauskas, Boleslovas, kilęs iš Alytaus apylinkės ir gyvenęs Methuhen, Mass.

Patys ieškomieji, jų vaikai arba apie juos žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N.Y. 10024.

IŠ LIETUVOS VYČIŲ SUVAŽIAVIMO

Du Bois, Pa. rugsėjo 22-24 įvyko Lietuvos vyčių Vidurio-Centro apygardos suvažiavimas. Kuopų atstovai suvažiavo iš Clevelando, Daytono, Pittsburgho, Detroito, Saginaw, MI, ir Southfield, MI. Suvažiavimo posėdžiai, kuriems vadovavo pirm. Jonas Baltrus, vyko Šv. Juozapo bažnyčios salėj. Buvo išrinkta nauja apygardos valdyba: kun. Ged. Kijauskas, S.J. (Clev.) dvasios vadas, Jonas Baltrus (DuBois) — pirmininkas, Juozas Mantz (Dayton) — 1-mas vicepirm. specialių projektų, Eleanora Mantz (Dayton) — 2-tras vicepirm. narių reikalams, Elaina Mikalauskas (Dayton) — 3-čias vicepirm. jaunųjų reikalams, Marion Gray (Clev.) — sekretorė, Charles Machuta (Clev.) — iždininkas, Catherine Kurpowic (Detroit) ir Jurgis Mikalauskas (Dayton) — iždo globėjai, Alvina Luiza (Clev.) — apeigų komiteto pirm., Sesuo M. Pranceška, OFM. (Pitts.) — Lietuvos reikalų komiteto pirm., Marija Vaglia (Pitts.) — kultūros komiteto pirm., Tomas Brūzga (DuBois) ir Gus Biabak (Detroit) — tvarkos prižiūrėtojai, Vincas Gražulis (Clev.) — spaudos reikalų tvarkytojas.

Nors Šv. Juozapo lietuvių parapijos klebonas kun. Jim Kennally ne lietuvių kilmės; jo kalba šeštadienio rytą bažnyčios salėj ypatingai gražiai pabrėžė lietuvių tautos narsumą palaikyti katalikybę, lietuvybę, ir kovoti laisvės žygiais prieš bedievišką valdžią — Rusiją.

Sekmadienio rytą prieš mišias 10 val. vyčiai prisiminė savo mirusius organizacijos narius. Kiekvienos kuopos tam skirtiems asmenims beskaitant mirusių vardus, žvakės buvo uždegtos jų atminimui.

11 val. visi dalyvavo mišiose, po kurių klebonas kun Jim Kennally prisaikdino naują vyčių Vidurinio Centro apygardos valdybą.

Tuoj po mišių buvo pietūs vietinėj lietuvių klubo salėj. Visi pasivaišino tikrai lietuviškai pagamintu maistu. Tuomi suvažiavimas pasibaigė. Kuopų atstovai išsiskirstė į savus miestus, pasiryžę ryžtingai dirbti Dievui ir tėvynei ir kuo uoliausiai skleisti lietuvybę.

Kitų metų Lietuvos vyčių Vidurio-Centro apygardos suvažiavimas įvyks gegužės 18 - 20 Dayton, OH.

Vincas Gražulis

ST. PETERSBURG

— **Prel. Jonas Balkūnas,** taurus lietuvis ir kruopštus visuomenininkas, išgyvenęs St. Petersburge 12 metų, pablogėjus sveikatai, praeitais metais persikėlė į Matulaičio slaugymo namus. Putnam, Conn., kur š.m. gegužės 31 mirė. Prelatui prisiminti LB St. Petersburgo apylinkės valdyba nutarė surengti paminėjimą birželio 25. Už jo vėlę Šv. Vardo bažnyčioje buvo aukojamos mišios. Po pamaldų lietuvių klubo salėje akademiją pradėjo klubo pirm. A. Gudonis. Dar kalbėjo LB St. Petersburgo apylinkės pirm. A. Dūda. Dar programoje dalyvavo A. Karnienė, A. Armalis, K. Vilnis-Vilniškis.

— **LB St. Petersburgo apylinkės** socialinis skyrius birželio 14 surengė pinigų investavimo seminarą. Informacinį pranešimą padarė registruotas finansinių reikalų patarėjas Arūnas Keblys.

— **Adolfo Armalio,** veiklaus visuomenininko ir LB St. Petersburgo apylinkės socialinių reikalų skyriaus pirmininko bei Floridos apygardos atstovo į LB tarybą, 75 gimtadienis paminėtas birželio 17 Madeira Beach Kapio restorane.

— **Vasario 16-sios gimnazijai** remti būrelis Nr. 181, vadovaujamas K. Aro, liepos 5 per Balfą pasiuntė gimnazijai 874 dol. Taip pat 225 dol. pasiųsta Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vasario 16-tos gimnazijai remti centro komitetui (J. Matusevičiui).

Iš k. kun. Albertas J. Matulis, Šv. Mykolo lietuvių parapijos klebonas Bayonnėje, N.J., ir Tėv. dr.Tomas V. Žiūraitis, O.P., atšventęs savo kunigystės 50 metų sukaktį liepos 30 Šv. Domininko parapijoje Washingtone.

Tėv. dr. T. V. Žiūraičio kunigystės 50 metų sukakties jubiliejuje iš k. Tėvų Domininkonų Šv. Domininko vienuolyno viršininkas buvęs karo kapelionas, majoras Tėv. Edward M. Gaffney, O.P., šventės pamokslininkas, kolegijos profesorius Tėv.dr. Antanas A. Jurgelaitis, O.P., jubiliatas Tėv. dr. Tomas Vytautas Žiūraitis, O. P., Ona Bačkienė, dr. Stasys Bačkis, lietuvių diplomatijos šefas.Vaišės vyko vienuolyno valgomajame. Ant stalo Lietuvos trispalvė.

BOSTONO ŽINIOS

Volungės koncertas

Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus spalio 7 Fontbonne akademijos salėje Miltone surengtas Dalios Skrinskaitės-Viskontienės vadovaujamo Volungės ansamblio iš Toronto koncertas buvo įdomus ir įvairus. Jo programą atliko ansamblio mišrus choras, moterų choras, vyrų choras, solistė Anita Pakalniškytė ir pianistas Jonas Govedas, kuris akomponavo chorams ir solistei. Dalyviai žavėjosi plačia ir originaliai paruošta programa, perpinta atitinkamu dailiuoju žodžiu. Visi programos atlikėjai buvo labai šiltai sutikti ir palydėti. Po koncerto susipažinimas su jais vyko So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje.

Gaila, kad publikos į koncertą nesusirinko tiek, kiek tikėtasi ir laukta. Ypač pasigęsta viduriniosios ir jaunosios kartos didesnio skaičiaus atstovų. Dvigubi jausmai pynėsi širdyje kai scenoje matei jaunus veidus, o publikoje vyravo vyresniojo amžiaus vyrai ir moterys. O koncertas rengtas puošnioje salėje, tikintis, kad į jį atsilankys daugiau mūsų jaunimo.

Organizatoriai atliko reikšmingą darbą, pasikvietę Volungės ansamblį koncertui, kurio surengimo išlaidos ne visiems būtų pakeliamos. Šia prasme Tautinės Sąjungos Bostono skyrius atlieka tai, ko kiti neįstengtų atlikti. Taip skyriui pirmininkaujant Juozui Renteliui, buvo iškviestas Los Angeles dramos teatras su vaidinimu, o dabar — Volungės ansamblis. Šiuo metu skyriaus pirmininku yra Romas Veitas.

Įdomi minėjimo programa

Bostono ramovėnų skyriaus valdybos ruošiamame Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjime lapkričio 18, šeštadienį, 6 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje pagrindiniu kalbėtoju bus *Kario* žurnalo redaktorius Balys Raugas iš Philadelphijos, o meninę programą atliks Clevelando vyrų oktetas su sol. Irena Grigaliūnaite. Rytojaus dieną, sekmadienį, 10 val. 15 min. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone bus aukojamos mišios už žuvusius dėl Lietuvos laisvės, giedant Clevelando vyrų oktetui.

Ramovėnų susirinkimas

Spalio 29 d. 12 val. dienos metu So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos direktorių kambaryje šaukiamas Bostono ramovėnų susirinkimas, kuriame bus svarstomi įvairūs aktualūs reikalai, pirmoje eilėje susiję su rengiamu Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimu.

Bostono žinios

Dovanų laimėtojai

Laisvės Varpo piniginio vajaus dalyviams suorganizuotų dovanų paskirstymas įvyko spalio 1 po koncerto programos. Traukimo keliu dovanos teko: 1. Lietuvių federalinės kredito unijos Taupos skirtoji taupymo sąskaita 125 dol. sumoje — Genei Mikonienei iš Cape Codo, 2. So. Boston Savings Bank skirtoji taupymo sąskaita sumoje 100 dol. — kun. Albertui Abračinskui iš Brocktono, 3. Šviesiam Jadvygos Tumavičienės atminimui paaukoti 75 dol. grynais pinigais — Alfonsui Petručiui iš Cape Codo, 4. Baltic Tours savininkų Algio ir Birutės Mitkų paukoti gintariniai karoliai — Elenai Kačinskienei iš So. Bostono.

Kun. Albertas Abračinskas laimėtus 100 dol. paaukojo Laisvės Varpo tolimesniam išlaikymui ir tobulinimui. Kitos dovanos įteiktos laimėtojams.

Ieškoma

Vytautas Paliokas iš Anykščių, Lietuvos ieško savo pusbrolių ir pusseserių, kurių tėvai gyveno: Paul Palekas, sūnus Jono, 540 North Tenth St., Philadelphia, o Juozas Palekas, sūnus Jono , 522 N. 5th St., Camdon, N.Y. Jie išvyko į šį kraštą iš Lietuvos apie 1920 metus. Jų sūnūs ar dukterys prašomi atsiliepti adresu: TSRS, Lietuva, 234930 Anykščiai, Pionierių aikštė 17, Paliokas Vytautas, sūnus Jono arba Juozas Dabrega, 59 Fletcher St., Brockton, MA 02402.

Auka Lietuvos reikalams

Inž. Juozas Rasys iš Cambridge per Laisvės Varpą paaukojo laisvėjančios Lietuvos reikalams po 250 dol. JAV Lietuvių Bendruomenei ir Tautos Fondui, o Laisvės Varpo įsigytos aparatūros išmokėjimo reikalams 100 dol. Tai ryškus pavyzdys, kaip gyvenantieji už Lietuvos ribų gali įsijungti į lietuvių tautos vedamą kovą už savo laisvę ir pilnos valstybinės nepriklausomybės atstatymą.

Šaulių Sąjungos sukakties minėjimas

Šiemet sukanka 70 metų Šaulių Sąjungai, kuri buvo įsteigta 1919 metais, kaip Lietuvos kariuomenės mūšių frontuose talkininkė ir rėmėja. Tą sukaktį paminės spalio 28, šeštadienį, Maironio parke Shrewsburyje, prie Worcesterio plačios apylinkės lietuviai. Minėjmą ruošia Naujosios Anglijos šaulių Trakų rinktinė. Bostono ramovėnų valdyba kviečia visus ramovėnus įsijungti į minėjimą. Rinktinei vadovauja Algirdas Zenkus.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telef. 508 586-7209.

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways
Fast, convenient, private, safe, free!
That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigus padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
9 AM to 3 30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500
NEPONSET CIRCLE OFFICE
746 Gallivan Blvd
8 30 AM to 5 30 PM
Mon Tues Wed & Fri
Thurs 8 30 AM to 7 30 PM
Saturday 8 30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"
ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

A.A.
DUKRELEI REGINAI

mirus, mūsų mielus draugusIreną ir Vytautą Jonynus, o taip pat sesutes Gražiną ir Dailą gilias užjaučiame ir kartu liūdime.

Mykolas ir Ona Paškevičiai

Artėja šventės. Kaip dovaną savo draugams bei artimiesiems užsakyk Darbininką.

DARBININKAS

NEW YORKE

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Redakcija. . . . . .(718) 827-1352
Administr. . . . . .(718) 827-1351

Spaustuvė . . . . .(718) 827-1350
Vienuolynas . . .(718) 235-5962
Vyskupas . . . (718) 827-7932
Salė (kor.) . . . . . (718) 827-9645
Salės adm. . . . .(718) 235-8386

Lietuvos vyčių centro valdybos pirmas posėdis po seimo įvyks spalio 21, šeštadienį, 12 v. Šv. Jurgio parapijoje Philadelphijoje, Pa. Posėdį globoja centro valdybos dvasios vadas ir parapijos klebonas kun. Juozapas Anderlionis. Parapijos adresas: 3580 Salmon St., Philadelphia, Pa. 19134. Tel. 215 739-3102.

Apreiškimo parapijos jaunimo klubas, kurio moderatoriumi yra kun. Danielius Staniškis, savo mėnesinį pobūvį rengia spalio 20, penktadienį, 8 v.v. Apreiškimo parapijos viršutinėje salėje. Įėjimo auka 4 dol. Gros "gyva" muzika koncertui ir šokiams. Bus atgaivos ir užkandžių bufetai. Renginio komitetas nuoširdžiai kviečia New Yorko ir apylinkės jaunimą dalyvauti.

Charles Katinas darbų parodą rengia Branduolys spalio 28 ir 29 Aušros Vartų parapijos salėje. Bus išstatyta akvarelės ir piešiniai. Paroda lankoma šeštadienį nuo 12 iki 6 v.v., taip pat ir sekmadienį, nuo 12 iki 6 v.v.

A. a. pianistė Julija Rajauskaitė-Petrauskienė bus prisiminta mišiose, kurios bus aukojamos Brooklyno pranciškonų vienuolyno koplyčioje spalio 21, šeštadienį. Tą dieną sueina metai nuo jos mirties. Draugai ir pažįstami prašomi pasimelsti už jos vėlę.

Lionginas Drangauskas spalio 15, sekmadienį, ėjo per Woodhaveno bulvarą ir buvo užkliudytas pravažiuojančios mašinos. Paguldytas Jamaica ligoninėje.

Amerikos Lietuvių Tarybos New Yorko skyrius praneša, kad kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet rengs Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą. Tokius minėjimus Altas rengė jau per 40 metų. Minėjimas bus surengtas Kultūros Židinyje Brooklyne. Minėjimui jau yra pakviestas iš Lietuvos dainų ir muzikos ansamblis, pakviesti ir kalbėtojai. Tikslesnė programa bus pranešta vėliau.

Kazimiera Prunskienė, ekonomistė, dabartinės Lietuvos valdžios viceprezidentė, uoli kovotoja dėl Lietuvos nepriklausomybės, lapkričio 19 atvyksta į New Yorką. Ji yra žymi ekonomistė, ekonominiais reikalais dažnai keliauja po Europą ir kitus kraštus. LB apygardos valdyba surengs susitikimą su ja Kultūros Židinyje. Ji atvyksta į Mokslo ir kūrybos simpoziumą.

Martin Knorr, buvęs ilgametis New Yorko valstijos senatorius, daug metų dalyvavęs Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimuose Kultūros Židinyje, mirė praeitą savaitę.

LB NY apygardos valdyba posėdžiavo spalio 10, antradienį, Kultūros Židinyje ir aptarė eilę reikalų. Ilgai kalbėta apie Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą. Apygardos valdyba yra užsimojusi tokį minėjimą surengti, kad pagyvintų šventės minėjimų prasmę, sutelktų naujas pajėgas. Ir JAV Krašto valdyba pageidauja, kad apygardų ir apylinkių valdybos imtųsi iniciatyvos ir rengtų minėjimus. Toks minėjimas rengiamas vasario 18. Vasario mėnesį buvo rengiama dailės paroda. Šiemet ji nebus rengiama, nes labai maža laiko, stinga ir darbo jėgos. Jei susidarys sąlygos paroda bus surengta vėliau. Apygardos valdyba svarstė, kad reikia pertvarkyti ir apylinkes. Yra apylinkių, kurios nebeveikia, kurios silpnai veikia. Reikia susirinkti apylinkių valdybų asmenims ir tuo reikalu išsikalbėti, pertvarkyti apylinkes. Toks susirinkimas numatomas gruodžio 1, penktadienio vakarą.

Virginija A. Aleksandravičius, Boston, Mass., siųsdama metinę prenumeratą, pridėjo 30 dol. spaudai palaikyti. Dosniai aukotojai nuoširdžiai dėkojame.

Parduodamas namas Forest Parkway Woodhavene. Skambinti 718 296-2237.

Darbininko administracijoje galima gauti Šv. Rašto Naująjį testamentą. Su persiuntimu 8 dol. *Darbininkas,* 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Parduodami ypatingai gražūs tautiniai drabužiai iš Lietuvos. Vidutinio dydžio. Parduodamas ir vyriškas kostiumas. Žemos kainos. Kreiptis į *Darbininko* administraciją, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Skambinti dienos metu 718 827 - 1351.

Jūsų pinigai į Lietuvą siunčiami per banką į "dolerines" parduotuves: tinka Jūsų giminių apsipirkimui, automobiliams ir palikimams tvarkyti. Muito nėra. Romas Pukštys, Transpak, Telef. 312 436- 7772, namų telef. 312 430 - 4145.

Video, stereo, siuvamas mašinas ir vaistus siunčiame į Lietuvą. Prekes pristatome per UPS ir kitus JAV miestus. Sudaromi iškvietimai, siunčiame kargo ir iš kitų miestų. Romas Pukštys, Transpak, 2638 West 69th St., Chicago, IL 60629. Darbo valandos: 10-6 v.v. kasdien, šešt. 10-2 v. Arba susitarus, tel. 312 436 - 7772, namuose 312 430 - 4145.

ATTENTION – GOVERNMENT HOMES from $1 (U-repair). Delinquent tax property. Reposessions. Call 1-602-838-8885. Ext. GH 6057.

ATTENTION – HIRING! Government jobs — your area. $17,840 — $69,485. Call 1-602-838 - 8885. Ext. R 6057.

ATTENTION: EARN MONEY READING BOOKS! $32,000/year income potential. Details. (1) 602-838 - 8885, Ext. Bk. 6057.

GOVERNMENT SEIZED VEHICLES from $100. Fords, Mercedes, Corvettes, Chevys, Surplus. Buyers Guide (1) 805-687-600. Ext S-4505.

Livijos Lipaitės sukurta vazelė

Lietuvos menininkų iškilus koncertas rengiamas gruodžio 9 Kultūros Židinyje. Rengia LB New Yorko apygardos valdyba. Koncerte programą atliks Vilniaus operos solistas Vaclovas Daunoras, dramos aktorius komikas Algirdas Gražys, pianistas Bekionis. Solistas V. Daunoras jau yra anksčiau lankęsis Amerikoje, bet Kultūros Židinyje jis dainuos pirmą kartą. Aktorius Algirdas Gražys buvo atvykęs su Jaunimo Teatru ir čia visų dėmesį patraukė savo komiškais pasakojimais apie pacukus. Iš čia jie koncertuos šiame Atlanto pakraštyje. Šia koncerto grandine rūpinasi LB apygardos pirmininkas. Tolimesnėmis gastrolėmis jau rūpinasi Chicaga.

Ona Vilenskis, Dorchester, Mass., ir šiemet atsiuntė 40 dol. už 1990 metus. Jau antri metai kaip ji prisideda prie spaudos rėmimo. Dėkojame.

Kultūros Židinio administracija taip pat prašo aukų, nes šiuo metu Kultūros Židinys yra dideliuose finansiniuose s kumuose. K. Židinio adminis acija irgi išsiuntinėjo laiškus su prašymu paaukoti šiam reikalui

KAS TA KERAMIKĖ IR JOS PARODA?

Keramikė Livija Lipaitė

Lietuvių Moterų Federacijos New Yorko klubas spalio 28 ir 29 šeštadienį ir sekmadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje rengia keramikos parodą. Šių keramikos darbų kūrėja yra Livija Lipaitė iš Los Angeles.

Livija Lipaitė gimė Lietuvoje, mokytojų šeimoje. Amerikon atvyko 1975 metais.

Skulptūrą ir keramiką studijavo Teatro ir dailės institute Taškente Uzbekijoje. Studijas tęsė Vilniaus valstybiniame dailės institute, Californijos valstybiniame universitete gavo bakalauro laipsnį iš dailiųjų menų ir tame pačiame universitete 1982 įsigijo magistro laipsnį.

Parodose dalyvauja nuo 1978 metų, yra laimėjusi premijų ir atžymėjimų. Priklauso Amerikos keramikų draugijai, kolegijos meno draugijai Amerik oje ir kitom meno sąjungom.

Šiuo metu gyvena ir dirba savo specialybėje Los Angeles.

New Yorke su savo darbais pasirodys pirmą kartą.

Visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti į šią parodą.

Zigmas Raulinaitis, Manahawkin, N.J., redagavęs *Kario* žurnalą daugelį metų, visada paremia ir *Darbininką*. Jau keletas metų, kai mokėdamas metinę prenumeratą, atsiunčia po 50 dol. Labai ačiū.

Skaityk ir platink Darbininką!

LILIJOS LIPAITĖS
(Iš Los Angeles)
KERAMIKOS DARBŲ PARODA

Įvyks spalio 28 ir 29
Kultūros Židinio mažojoje salėje
361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.
Paroda atidara: šeštadienį nuo 12 val. iki 9 v. v.
sekmadienį nuo 12 val. iki 4 v. popiet
Oficialus parodos atidarymas šeštadienį 6 v.v.
Po atidarymo — kava
Įėjimas — auka
Parodą rengia ir maloniai kviečia visuomenę atsilankyti

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJOS NEW YORKO KLUBAS

35-TA TRADICINĖ MOTERŲ KLUBO ŠVENTĖ WATERBURY

Įvyks spalio 28, šeštadienį, 7:30 v.v.
Šv. Juozapo parapijos salėje, John St. Waterbury, CT

Programoje — BERŽELIO šokių grupė iš Hartfordo

Šokiai prie orkestro, skanios vaišės.
Visi kviečiami!

LMK FEDERACIJOS WATERBURY KLUBAS

LIETUVIŲ FONDO KONCERTAS

rengiamas š. m. spalio 28 d., šeštadienį, 7 v.v.
Kultūros Židinyje Brooklyne

PROGRAMOJE DALYVAUJA:

Linda Veleckytė — smuikininkė

Birutė Vizgirdienė — sopranas

Alvydas Vasaitis — pianists

Po koncerto — loterija. Veiks baras, bus galima gauti kavos, namie keptų pyragų ir užkandžių.

Maloniai kviečiame visus ir visas atsilankyti ir tuo paremti Lietuvių Fondo vykdomą lėšų telkimo vajų.

Vajus vyksta iki 1990 sausio mėn. 1 d.

Lietuvių Fondo koncertui rengti komitetas

LAISVĖS ŽIBURYS

RENGIA NEPAPRASTĄ

FILMŲ VAKARĄ

LAPKRIČIO 4, ŠEŠTADIENĮ, KULTŪROS ŽIDINYJE,
361 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N.Y.
PRADŽIA 7 V.V.

TAI BUS JAU 47-TASIS LAISVĖS ŽIBURIO RENGINYS.
FILMUOSE – PASKUTINIO METO REIKŠMINGI LIETUVOS ĮVYKIAI. JŲ TARPE:

- **Lietuvoje Europos krepšinio čempionato 50 metų jubiliejus;**
- **Tremtinių palaikų iš Sibiro grįžimas;**
- **Partizanų kaulų atkasimas;**
- **Vysk. A. Bačkio vizitas Vilniuje;**
- **Rankų grandinės (Pabaltijo kelio) demonstracija;**
- **Trijų jachtų sutikimas Klaipėdoje;**
- **Futbolo rungtynės Lietuva prieš Švediją ir kiti.**

Po filmų — pobūvis. Veiks turtinga loterija, vaišių ir gėrimų bufetai visose Kultūros Židinio salėse.

Maistą gamina EUGENIJA KEZIENĖ, šokiams groja BROLIŲ KEZIŲ orkestras, vadovaujamas VYTAUTO DAUGIRDO.

Baliui stalus galima iš anksto užsisakyti pas Stasį Karmaziną 441-1252.

Visos vietos numeruotos. Bilietų kaina — 10 dol. Jaunimui iki 15 metų — 5 dol. Jaunimo bilietai gaunami tik prie įėjimo. Patartina bilietus įsigyti iš anksto paštu. Čekį atitinkamai sumai ir sau adresuotą su pašto ženklu voką siųsti Lithuanian Radio Club vardu, 217-25 54 Ave., Bayside, N.Y. 11364.

BILIETŲ PLATINTOJAI
NEW JERSEY (Area code 201)
P. Macijauskas 998 - 6797
A. Stankaitienė 942 - 2344
D. Didžbalienė 925-4761
Iš New Jersey organizuojamas autobusas

ŠIAURĖS NEW YORKAS
R. Bitėnas 914 961-7041

BROOKLYN, QUEENS (area code 718)
N. P. Baltrulionis 297 - 0991
A. Diržys 296 - 7385
Z. Jūrienė 441 - 7831
E. Kezienė 296 - 0798
R. Kezys 769-3300, 229 - 9134
M. Šalinskienė 296 - 2244
Kasos įstaiga 441-6799

MASPETH
J. Adomėnas 718 497 - 5212

VISUS ATSILANKYTI KVIEČIA

105.9 FM SEKMADIENIAIS 9-10 V. RYTO LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS